

Družbena prehrana - vprašanje standarda

Skrb za družbeno prehrano * Enolončnice pripravljajo več kuhinj * Tudi kosila po ugodni ceni * Čim boljša hrana, toliko več odjemalcev * Delavci priznavajo prednost toplih obrokov pred drugimi prigrizki * Kapaciteta kuhinj premajhna

V soboto, dne 26. marca t. l. dopoldne bo razpravljala razširjeni plenem SZDL v Ptuj o turizmu, gostinstvu in družbeni prehrani v ptujski občini.

Na plenumu bodo slišali navzoči ugotovitve o dosedanjem delu kuhinj, kjer pripravljajo za delavce enolončnice in kosila, o kvaliteti te hrane, o mnenju delavcev glede družbene prehrane, pa tudi več predlogov za bodočo postopno razširjanje in izboljševanje družbene prehrane. Enolončnice pripravljajo sedaj v delavski kuhinji železniških delavcev, v Zadržni gostilni, v gostilni »Korošec«, v Mlekarni v Ptuj, enolončnice in obede v kuhinji »Volnenke«, Majšperk, samo obede pa v kuhinji Zdravstvenega doma v Ptuj. Enolončnice in obede so pripravljali tudi v pekarskem podjetju »Vinko Reš« v Ptuj, so pa prvo kmalu, drugo pa ta mesec opustili glede na premajhno število abonementov.

V kuhinji železniških delavcev jemlje enolončnice od 110 delavcev 60 delavcev. Prvo je pričelo v Ptuj s pripravo enolončnice Pekaško podjetje »Vinko Reš« v Ptuj. Pri njem so jemali nekaj časa hrano tudi za železniške delavce. Aprila lani so ustanovili pri železniških delavcih svojo kuhinjo. V vseh ostalih kuhinjah imajo kuharice. Železničarjem pa kuha Konrad Vilčnik.

V Zadržni gostilni Ptuj pripravljajo dnevno do 90 enolončnic za kolektive v »Delti«, »Pletarni«, »Perutnini« in v

»Kmetijsko-strojni postaji Ptuj«. Po hrano prihajajo izmenoma iz kolektivov s posebnimi posodami, da se hrana med prenašanjem ne ohladi. V gostilni »Korošec« pripravljajo dnevno okrog 30 enolončnic za člane kolektiva »Slovenskih gorice«. V kuhinji »Mlekarna« Ptuj pripravijo dnevno do 130 obrokov, odkar jemlje tam enolončnice tudi Tovarna avtoopreme Ptuj. V kuhinji Zdravstvenega doma pripravljajo dnevno kosilo za 50 članov kolektiva in njihove otroke. Tam obedujejo zlasti zdravnik in uslužbenec, ki ostanejo tudi popoldne v službi in nimajo časa za pripravljanje kosila doma. Enolončnice so pripravljali vse do časa, ko so se odločili za kosilo. Enolončnice in kosilo pripravljajo tudi v kuhinji »Volnenke« v Majšperku in jo

vzame dnevno 70-85 ljudi, obeduje pa jih okrog 30.

Enolončnica stane povsod v Ptuj po 40-60 din, kosilo pa v Zdravstvenem domu 120 din. V Majšperku stane enolončnica delavca celo 30 din, kosilo pa 85 din, če plača vnaprej, sicer pa 100 din. Kdor plačuje lončnico sproti, plača 40 din, če pa vnaprej, ga stane, kot rečeno, le 30 din. Kjer prispeva sindikalna organizacija ali podjetje 20 din za obrok, plačajo delavci le 40 din, kar ne predstavlja tudi za njihove dohodke posebne bremenitve.

■ Pri »Delti« Ptuj so se Sonja Segula iz Draženc, Ivan Poplatnik iz Cvetkove in Vida Petek iz Zlatoličja o enolončnici ugodno izrazili. Prihajajo v službo zgodaj in od daleč in so imeli prej le hladno južino. Sedaj jim topla mnogo bolj odgovarja. Enako se je izrazila tudi Marica Karničar iz Središča (»Delta«, Anica Kopshe iz Moškanc in Mlakar Franc iz Lancove vasi (»Slovenske gorice«), Fuks Franc iz Podlož ter Petek Martin iz Zamušan (»Mlekarna«), ki jemljejo tople obroke.

V jedilnici Mlekarne v Ptuj v času južine

Problemi turizma v ptujski občini

Tri turistična društva * Ljudski vrt vabi * Zamiviva okolica Ptuja * Filmanje haloške in slovenskogoriške tratve

Na območju ptujke občine delujejo bolj ali manj uspešno 3 turistična društva: Ptuj, Gomila in Borl. Medtem ko sta prvi dve društvi agilni ter uspešno delujeta, nima Turistično društvo Borl takih uspehov, čeprav je tam vreden turistični objekt. Društvo bi moralo pokazati večjo delavnost, narediti večjo propagando za letoviše, urediti kopališče ob Dravi ter organizirati več izletov v Haloze.

Najvažnejša naloga, ki čaka v bližnji bodočnosti ObLO Ptuj in Turistično-olepševalno društvo Ptuj je graditev novega hotela, za katerega je gotov načrt. Stal bo predvidoma 130.000.000 dinarjev. Hotel bi začeli graditi še letos. Imel bi nad 60 prenočišč, v pritličju gostinske prostore (restavracija in kavarno) dvorano za kulturne prireditve in vrt. Hotel bo stal na prometni točki in bližini železniške postaje. S tem bo končno rešeno vprašanje prenočišč v Ptuj.

Letovišče grad Borl bo kmalu zopet odprto.

V Ljudskem vrtu, ki je najlepša točka v Ptuj, bo uredila gostišče Okrajna lovka zveza v Ptuj s pomočjo ObLO Ptuj in Turističnega in olepševalnega društva Ptuj. Prav bi pa bilo, da bi Okrajni lovski zvezi pomagale še druge ustanove, n. pr. Republiška lovka zveza in gospodarska podjetja v Ptuj, ki imajo od turizma velike dohodke. Gradnja bo stala okoli 50.000.000 din.

Turistično in olepševalno društvo Ptuj bo sodelovalo pri poglobitvi in razširitvi Studenci, na kateri bomo poizkusili razviti po končni regulaciji čolnarjenje in dolžini 1 km kot je bilo pred vojno.

Med ostale naloge za izboljšanje turizma v ptujski občini spada še ureditev cest v Slovenskih gorah in Halozah, kar je naloga ObLO ter Republiške uprave za ceste.

Na Ptujski gori, kjer je naš najpomembnejši gotski spomenik, bi bilo potrebno lepše in sodob-

nejše gostišče, kar je naloga ObLO Ptuj in Turističnega društva Ptujski gori, ki pa še ne obstoja. Prav tako bi bili potrebni gostišči v Dornavi, kjer je krassen baročni grad ter na Vurbergu, kjer so razvaline nekdanjega gradu. Gostišče na Mestnem vrhu pri Ptuj je prav tako potrebno in bi moralo biti odprto vse leto. Urediti bi bilo treba cesto na Mestni hrib, kjer so v bližini plantaže Osojnikove zadrage (marelice in breskve).

Kanalizacijo v Ptuj in vodovod ureja ObLO Ptuj, pač pa bo sodelovalo Turistično in olepševalno društvo pri graditvi centralnega camping prostora pri hidrocentrali Hajdoše, kjer bo nastalo po zgrajitvi 3 km dolgo in 1 km široko jezero.

Društvo bo poskrbelo za filmanje haloške in slovenskogoriške tratve, obenem pa si bo prizadevalo doseči pri lokalnih faktorjih, da bi nastalo v Oklji ali na Dravinjskem vrhu potrebno gostišče, kjer zato primerne stavbe že obstajajo ter bi jih bilo treba le adaptirati.

Perspektivni program Turističnega in olepševalnega društva Ptuj je precej obširen in ga bo moral ObLO Ptuj ob pomoči društva in drugih gospodarskih činitelj izvajati več let. Vsekakor pa se bo na tak način po nekaj letih zunanje lice Ptuja precej spremenilo ter privabilo še več turistov, in tako bi turizem tudi v Ptuj oživel vrsto gospodarskih panog. Obenem bi pa turiste, ki smo jih privabili v naš kraj, seznanili z našimi najpomembnejšimi kulturnozgodovinskimi spomeniki, obenem pa tudi z našo preteklostjo v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji ter z našo današnjo socialistično stvarnostjo. Zato je dolžnost naše

Seveda se enolončnica sprva ni tako obnesla kot sedaj, ko upoštevajo upravni odbori in kuharice, v kolikor je le mogoče, želje in predloge odjemalcev. Kuharice Cvetka Potočnik, Katica Pernek, Tončka Vimer in Zora Spoljar ugotavljajo, da je ob dnevih, ko je kaj boljšega, več odjemalcev kot sicer, ko je kaj takega, kar mnogi dnevno doma jedo. Trudijo se pač vse, da bi bil jedilnik čim pestrejši. Sedaj je najtežje kuhati, ko ni glede na letni čas vsega na izbiro, bo pa boljše in lažje, ko bo zopet nov pridelek v njihovih skladiščih.

■ Vsi, ki pripravljajo hrano za delavce, delavci sami in ljudje iz podjetij, ki se v Ptuj in Majšperku bavijo s problemom družbene prehrane, so prepričani, da bo sčasoma vedno večji krog delavcev, ki bodo dali toplim obrokom prednost pred ostalimi oblikami malice v podjetju in da bo potem tudi morala biti povečana kapaciteta kuhinj, ki pripravljajo to hrano. Sedenja kapacit. navedenih kuhinj, zlasti pa onih v gostiščih, ne zadostuje za kuhanje enolončnic in kosil za abonente, zlasti, če bi hotelo tople obroke več delavcev. Stanovanjske skupnosti bodo tako prej ali slej mislile na nove ali razširjene kuhinje, ki bodo lahko pripravljale več enolončnic in več kosil in bodo lahko zadovoljile vse potrebe kraja.

■ Nad pripravo hrane za delavce in nad kuhinjami družbene prehrane bdi sanitarna inspekcija, ki ne dopušča, da bi običajni začetek delavske prehrane po podjetjih nad nepotrebnimi težavami in ovirami in sproti odklanjajo povsod vse, kar bi utegnilo slabo vplivati na kaloričnost same hrane in okolje njene priprave.

—□—

družbe, da se vsi zavzemamo za njegov napredek, saj turizem predstavlja tudi veliko skrb za delovnega človeka in pomoč pri dvigvanju njegovega življenjskega standarda.

Jože Maučec

Anketa o potrebah družin in potrošnji v Ptuj

* Stanovanjska skupnost v Ptuj je razposlala pred nedavnim ptujskim prebivalcem anketni list o potrebah družin in samostojnih gospodinjstev ter anketni list o potrošnji najvažnejših življenjskih potrebščin. Z anketnim listom o potrošnji želi ptujška stanovanjska skupnost zbrati podatke o potrošnji najglavnejših živil ter ugotoviti, katere predmete gospodinjstva najbolj pogrešajo. Namen ankete je tudi, da bi Stanovanjska skupnost poskrbela za čim ugodnejšo preskrbo prebivalstva.

* Anketni list o potrebah družin in samostojnih gospodinjstev se nanaša predvsem na družine z otroci in bi naj odgovori na njem pomagali Stanovanjski skupnosti rešiti vprašanje ustanovitve ustanov za varstvo in vzgojo otrok ter vprašanje družbene prehrane in povpraševanje družin po raznih uslugah servisov Stanovanjske skupnosti. Na njem je tudi vprašanje o pripravljenosti anketiranih za sodelovanje pri poučevanju otrok, njih varstvo na domu, v ustanovah itd.

Predzadnje vprašanje na tem listu je namenjeno vsem v zvezi s strokovnim sodelovanjem v pionirskih krožkih. Zadnja točka lista in precej prostora je za pripombe ljudi in njihovih predlogov za organiziranje družbenih služb v mestu.

* Te dni bodo vsi izpolnjeni anketni listi zbrani po terenskih organizacijah SZDL, ki so jih tudi razdelile. Rezultate ankete pa bodo objavljeni v eni izmed prihodnjih števil.

Dr. Potrč govoril v V tomarcih

V nedeljo, 20. marca t. l. dopoldne je bilo v Vitomarcih v Prosvetnem domu zborovanje, ki se ga je udeležilo lepo število ljudi. Vsi niso mogli niti v dvorano, ker je bila prepolna. Zborovanje je sklicala krajevna organiza-

Dr. Jože Potrč

Slovenskih gor in da ga to navaja k primerjanju stanja, kakršno je bilo pred dvajsetimi leti in kakršno je danes. Spremembe so globoke in to predvsem na najbolj občutljivem področju: na področju odnosa do človeka in skrbi za človeka. S tem v zvezi je govoril tudi o morali, o stalistični buržoazne ideologije do morale in o socialistični morali, ki je človeku mnogo bližje: to pa je rezultat njegovega lastnega boja.

Tov. dr. Potrč je govoril tudi o zunanjepolitičnih vprašanjih, o vlogi Jugoslavije v svetu, nato pa še o notranjih problemih. Slednji je odgovarjal na številna vprašanja, prisotnih in najrazličnejših vprašanj, ki zanimajo delovne ljudi: o nacionalizaciji, lastninskih odnosih, o sodelovanju kmetovalcev s kmetijskimi združenji, o skrbi za stare in onemogelce, o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev itd.

Navzoči so zelo disciplinirano sodelovali na zborovanju ter vsi vztrajali do konca, čeprav je trajalo zborovanje od 8. do 12. ure. Nedvomno je tak potek zborovanja uspeh kulturno-prosvetnega dela na vitomarskem področju. Ljudje ločijo bistveno od manj važnega in zelo kulturno nastopajo. Tudi to je lep uspeh.

Naš KOMENTAR

Na tekoči teden gleda svetovna javnost s posebno pozornostjo. V Zenevi je pričelo po pet vzhodnoevropskih in pet zahodnih dežel v okviru sporazuma OZN razorožitvene razgovore v ozračju, ki precej obeta. V sredo ob enajstih je prispel v Pariz sovjetski ministrski predsednik Hruščev na enajstidnevni obisk Franciji. Iz Afrike pa prihajajo prvi v tem času vznemirljive vesti o pravem pokolju, ki so ga pripravili južnoafriški policijski odredi nad golorokimi domačini.

Ni dvoma, da predstavlja razorožitve v teh dneh mednarodni problem št. 1. Dotikajo se ga najvišji državni predstavniki na vseh svojih dvostranskih srečanjih. Nobeno naključje ni, če ga je v svojem pozdravnem govoru v Parizu omenil tudi sovjetski ministrski predsednik. Sporazum o popolni ali vsaj delni razorožitvi bi namreč pripravil najboljšo podlago za rešitev vseh ostalih vprašanj, ki dele zahodni svet od vzhodnega in umetno vzdržuje mednarodno napetost.

Razgovori v Zenevi so se šele pričeli. Tako na en kot na drugi strani izražajo svoje pripombe na dva glavna načrta, sovjetskega in skupnega zahodnega. Tema bi lahko dejali »počasno odpavanje«, kateremu bo v prihodnjih dneh sledil boj za zbijanje nasprotij. Kakor pravijo v Moskvi — in premier Hruščev je to ob prihodu v Parizu tudi omenil — se nazori obeh strani v marsičem utemljajo ali so si vsaj hudo blizu. Zato bi bilo napak, če bi že kar v pričetku črnogledno ocenjevali vsako izjavo, ki včasih namiguje na nezaupanje in strah iz časov »hladne vojne«.

Obisk Hruščeva pa vzbuja na Zahodu precej prahu. Tu ne gre toliko za resnico, da prihaja v Francijo prvič po prvi in drugi svetovni vojni najvišji predstavnik dežele, ki vodi vzhodni blok, saj je sovjetski premier že obiskal ZDA in Anglijo. Gre za nekakšno bojazen, da ne bi obisk v kakršni koli obliki vplival na francoskega predsednika, da bi v okviru želja po vrnitvi »francoske slave in ugleda« popustil v odnosu do sovjetskih predlogov. Odkar je namreč de Gaulle precej odločno in »samovoljno« nastopil v Atlantskem paktu (spomimo se samo sklepa o tem da se francoske pomorske sile umaknejo iz skupnega poveljstva Atlantskih sil!), se zahodni zavezniki vedno boje, da jih francoski predsednik s kakim svojim dejanjem »ne bi presenetil«.

Znano je, da v Moskvi zelo pazljivo in celo zelo prizanesljivo spremljajo francosko politiko v Afriki. Zato bi se lahko zgodilo,

da bi Hruščev ugodno vplival na francosko stališče do razorožitve in do pred nedavnim skovanega francosko-zahodnonemškega zaveznštva. Nobena dvoma ni, da bo sovjetski gost načel nevarnost pred nemškimi militarizmom in pred neonacizmom.

Zato diplomatski krogi ugotavljajo, da sta nedavni obisk britanskega ministrskega predsednika Macmillana Parizu (šlo je v bistvu samo za »kratek klepet« čez nedeljo) ter Adenauerjev obisk v Washingtonu tesno povezana s predvidenimi sovjetsko-francoskimi razgovori. Anglija se zavzema za razorožitve in za sodelovanje z Vzhodom in bi torej pri vsej zadevi ne imela kaj »izgubiti«. Zato pa se v Bonnu boje, da jih ne bi pariški razgovori še bolj osamili v zahodnem svetu. Prizadevanja kancera Adenauerja proti razorožitvi in proti sporazumu z Vzhodom ter želje militarističnih progov, da bi Nemčija spet postala vojaška veselisa, niso večini Atlantskih zaveznikov prav nič všeči.

Afriška policija je v zadnjih dneh streljala na goloroke demonstrante v želji, da bi jih preplašila in razgnala. Tako je skupno ubila 71 ljudi, največji pokol pa je priredila v mestu Sharpville, kjer je padlo 51 oseb. Črnsko prebivalstvo samo na mirnem način protestira proti rasiističnim ukrepom, ki so iz dneva v dna vse hušji. Odmev nad kravim obracunavanjem je v svetu izredno močan. Kaže, da bodo azijsko-afriške dežele zahtevale izredno sejo Varnostnega sveta. Sam problem rasizma v Južni Afriki je pred Združenimi narodi že od leta 1952.

Občinski ljudski odbor bo zopet zasedal

Prihodnji teden bosta v Ptuj zopet zasedala oba zbora Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

Tokrat bo na dnevnem redu proračun Občinskega ljudskega odbora Ptuj za 1960. leto, predlog odloka o organizaciji upravnih organov in o sistematizaciji delovnih mest občine ter nekaj važnejših gospodarskih in upravnih zadev ptujke občine.

Odbornikom in povabljenim predstavnikom bodo poslana bila in sejni material.

—□—

Predlogi s posvetovanja

predsednikov krajevnih odborov in predsednikov krajevnih odborov SZDL

Na nedavnem posvetovanju predsednikov krajevnih odborov in predsednikov krajevnih odborov Socialistične zveze delovnega ljudstva s področja občine Ormož so se navzoči po obširnem obravnavanju zadevnih vprašanih zedinili za razne predloge, ki bi jih naj občinski ljudski odbor na svojih prihodnjih zasedanjih uzakonil. Tako je bil sprejet predlog, da se ustanovi glede na kritično stanje dravskega obrežja v Obrežu Vodna skupnost za Dravo na omenjenem področju, v Ormožu pa glede na potrebno gradnjo vodovoda posebna vodovodna skupnost za gradnjo vodovoda v Ormožu. Za področje Save bi naj ustanovili melioracijsko skupnost, prav tako pa tudi za področje Lešnice. Na področju teh vasi nastaja vsako leto velika škoda zaradi poplavljanja Lešnice na travnikih, ker se na poplavljeni travi okuži živina z metiljem.

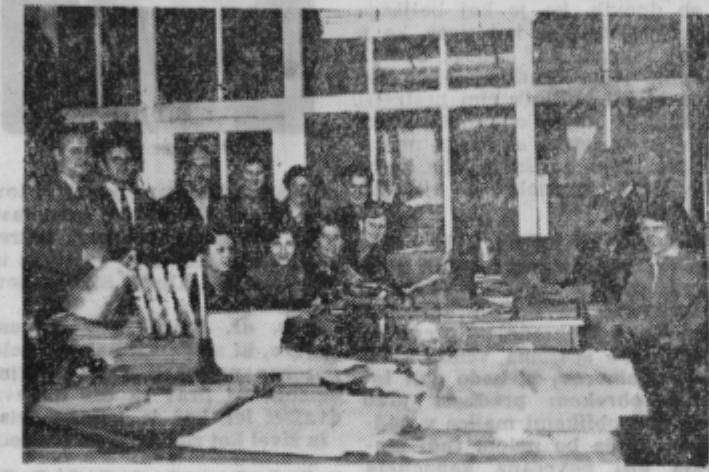
Spremembe v delu krajevnih odborov

Predsedniki krajevnih odborov in predsedniki odborov SZDL so se na tem posvetovanju tudi zedinili v predlogu, naj se odprejo za vsak krajevni odbor akreditivni, na katerih bi se naj v bodoče zbirala sredstva krajevnih odborov, ki jih imajo iz krajevnega samopriskpeva in iz občinske dotacije za svoje potrebe. Krajevni odbori bi naj bili v bodoče bolj samostojni v svojem delu, da bi lažje vstopili za razvoj gospodarstva, posebej pa še kmetijstva na svojih področjih. V ta namen bi bilo potrebno tudi spremeniti občinski statut ter ga prilagoditi novim stanovanjskim skupnostim. Po tem predlogu bi naj vpla-

čali kot krajevni samopriskpevek vsi zavezanci katastrskega dohodka 1—2% kat. dohodka — to samo v denarju, razen tega pa bi opravili vsi za delo sposobni družinski člani po en delovni dan ali to nadomestili s 500 din. Osebe v delovnem razmerju bi prispevale v sklad krajevnega samopriskpeva znesek v razmerju z dohodki, in sicer bi plačali zaposleni, ki zaslužijo do 15.000 din mesečno 2% in oni z dohodki nad 15.000 mesečno 3% enomesečnih dohodkov.

Lastniki vprege bi bili še obvezani na prevoze in sicer bi odpadlo na par konj 2 kub. m, na par volov 1 kub. m, na traktor ali tovornjak 20 kub. m ali 15.000 din na vozilo.

Po predlogih tega posvetovanja bi bilo potrebno sprejeti poseben odlok za krajevni samopriskpevek gospodarskih organizacij, ki prekomerno obremenjujejo posamezne ceste. Tem bi naj naložili obveznost prevoza 20 kub. m materiala.

Napredovanja del pri graditvi novega poslojja Zadrudne hranilnice v Ptuj se najbolj veselil kolektiv te hranilnice in posojilnice, ki se bo po končani graditvi preselil iz sedanjih temnih, tesnih prostorov v nove svetle in udobne prostore

SEJA REPUBLIŠKEGA SVETA ZA ŠOLSTVO Zaključni izpiti na srednjih šolah

Ljubljana, 24. marca. — Tukaj je bila včeraj pod vodstvom Vladka Majhna seja republiškega sveta za šolstvo. Razen članov sveta so ji prisostvovali tudi ravnatelji gimnazij in strokovnih šol. Razpravljali so o razpisu in pogojih za vpis v gimnazije ter srednje in višje strokovne šole, o zaključnih izpitih na gimnazijah in drugih srednjih šolah, o štipendiranju, o ocenjevanju in napredovanju učencev, o delu Zavoda za napredek šolstva in Pedagoškega centra, imenovali nekaj predavateljev Višje tehnične šole v Mariboru ter govorili še o nekaterih drugih tekočih problemih.

15 je lani sprejel odloka o načinu razpisa in pogojih razpisa za vpis na gimnazijo ter srednje in višje strokovne

Čas je zlato

Zahodnonemški minister za delo je v svojem uradu uvedel knjigo s tem naslovom. V njo morajo vsi uslužbenci vpisati, če morajo slučajno med delovnim časom opraviti navadno človeško potrebo. Minister je izdal strok ukaz vsem šefom, da skrbno nadzoru-

jejo, če uslužbenci res natančno navedejo čas, ki so ga pri pri tem uporabili.

šole. Nekatere višje strokovne šole so poslale spreminjalne predloge, ker so pogoji za vpis na omenjene šole težji kot pogoji za vpis na fakultete, in to v glavnem za kandidate, ki nimajo srednješolske izobrazbe. Odlok bodo zato prilagodili odloku o pogojih vpisa na fakultete.

V prve razrede gimnazij in strokovnih šol bodo odšli vpisovali na osnovi razpisa, šolski odbori pa bodo lahko sprejeli še posebne razpise, če ne bodo mogli izbrati kandidatov. Sposobnosti kandidatov in njihova nagnjenja bodo preizkusili v individualnem razgovoru ali z izpitom, ki bo zajemal snov popolne osnovne šole.

Republiški svet je po priporočilu sekretariata zveznega sveta za prosveto že izdal navodila o zaključnih izpitih na gimnazijah, tehniških in drugih strokovnih šolah. Na včerajšnji seji so sprejeli tudi podobna navodila za šole za odrasle. Veljala bodo že letos. Zaključni izpit bo sestavljen iz domače naloge, pisne naloge ter ustnega izpita pred komisijo.

Analiza občnih zborov sindikalnih podružnic

V ponedeljek, 23. t. m. bo v Ormožu seja predsedstva Občin-

Avto-moto društvo Ptuj pridno usposablja vozače motornih vozil

Od novembra 1959 do marca 1960 je bilo pri Avtomoto društvu več tečajev za mopediste. Nad 300 mopedistov se je prijavilo v tečaj, ga obiskovalo in se seznanilo s cestnimi znaki in prometnimi predpisi, ki veljajo za naš cestni promet. Tečaje so obiskovali večinoma odrasli moški in ženske, lastniki mopedov. Med njimi je bil tudi 84-letni Miha Kramberger iz Rogoznice.

Dne 16. marca t. l. je začel 2-mesečni teoretični pouk za vozače lastnih vozil, ki tudi praktično vadijo in vozijo z njimi in jim je manjkala teoretična podlaga.

V četrtek, 24. marca t. l. je končal tečaj za 1. skupino starejšinskega kadra JLA, ki se je želela usposobiti za vozače motornih vozil. Danes, v petek, 25. t. m. pa začne tečaj za novo skupino starejšinskega kadra JLA, ki se je prijavil za enak tečaj.

Po končanem tečaju za pripadnike JLA pa bo zopet tečaj za civilne vozače motornih vozil, ki se jih je v prijavnem roku prijavilo za tečaj že nad 70. Prva leta je čakalo Avtomoto društvo na prijave za tečaje in vabilo na tečaje z raznimi razpisi, objavami in okrožnicami, sedaj pa mu vse te skrbi odpadejo, ker se interesenti za tečaje sami prijavljajo in pridejo na vrsto, kakor je društvu mogoče, organizirati tečaje.

Občini predložen osnutek vodovodnega reda

Rezijski odbor pri Zavodu za komunalno dejavnost v Ptujju je izdelal osnutek vodovodnega reda za Ptuj in ga je predložil Občinskemu ljudskemu odboru Ptuj v potrditev.

Osnutek vodovodnega reda za Ptuj vsebuje razne pravne, organizacijske, sanitarne in vrstne pogoje za preskrbo prebivalstva v Ptujju s pitno vodo ter tudi dočla, kdaj se voda ne sme uporabljati.

51 členov osnutka zajema uvodne in splošne določbe, določbe glede javnega iztoka, spajanja z vodovodno mrežo, glede števec in vodarine, nadzorstva nad uporabo vode, upravno-kazenske določbe ter končne določbe.

Lunine spremembe

z vremensko napovedjo za zadnjo četrtino marca 1960
Mlaj dne 27. marca t. l. ob 8,37, spremenljivo vreme z dežjem.

Priloge za krajevni praznik v Ivanjkovcih

V Ivanjkovcih so v teku obsežne priprave na 7. krajevni praznik, ki bo letos 13. aprila. Na seji organizacij, ki pripravljajo program prazničnih prslav, ki je bila v soboto, 19. t. m., je bilo sklenjeno, da bodo skupen program izvajali člani Partizana, Svobode in učenci osnovne šole.

skaga sindikalnega sveta. Na programu je analiza občnih zborov sindikalnih podružnic ter razprava o pripravah na občni zbor Občinskega sindikalnega sveta.

IN Z. EGON ZOREC

Analiza zemlje in pravilno gnojenje

Ce hočemo pravilno odmeriti gnojila za posamezne parcele, je nujno, popreje dati zemljo preiskati — kemijsko analizirati. Samo s pomočjo kemijske analize namreč lahko ugotovimo, ali je zemlja kisla, lužnata ali nevtralna, ali ji primanjkuje apna ali dušika, kalija ali fosforja.

Večji del naših tal je zelo siromašen na hranilnih snoveh, njiva pa da veliko večji pridelek, če je pravilno gnojena. Da bi torej pravilno gnojili, moramo pravočasno poznati zemljo, da bi lahko pravilno uporabili vrsto in količino gnojil.

Vsakoletni pridelki jemljejo zemlji določene količine hranilnih snovi. Sam hlevski gnoj teh količin ne nadomešča, ker ga je navadno premalo. Zato si pomagamo z umetnimi gnojili. Za pravilno porabo le-teh pa je nujno potrebna predhodna analiza zemlje.

Analizo zemlje izvršijo v posebnem laboratoriju kmetijski strokovnjaki. Potrebno pa je upoštevati, da bo analiza pokazala pravo stanje zemlje na parceli, če bomo pravilno vzeli vzorec.

Na parceli, na kateri hočemo dati preiskati zemljo, ugotovimo najprej razliko v zemljišču po barvi, sestavi in po rastlinah. Če je zemlja na vsej površini parcele povsem enaka, vzamemo povprečni vzorec s celotno površine, sicer pa le s površine z enako zemljo. Vsekakor ne jem-

ljemo vzorca zemlje bliže, kot 5 m od roba parcele. Na površini enega hektarja zberemo vzorec na 15 do 20 mestih, kjer izkopljemo z lopato do 20 cm globoko jamico, nato pa odrežemo s te na 15 do 20 mestih, kjer izkopljemo Le 3 cm širok pokončni izsek te ga lista vzamemo za vzorec, kaj pak iz vsake jamice. Te izseke zdobimo in prst dobro posušimo, vendar ne na soncu ali n peč. Vsak vzorec natančno označimo, da jih ne bi, če jih imamo več, zamenjali, ter opremimo vprašalno polo in pošljemo naj bližjemu zavodu za analizo zemlje.

Najbolje je, če zberemo vzorec zemlje za analizo takoj po žetvi, vsekakor pa storimo to pred gnojenjem. Korist od analize bomo imeli le, če smo vzorec res pravilno vzeli. Vprašalne pole in posebne vrečice za zemljo lahko dobite pri Zavodu za sadjarstvo v Mariboru.

Gostovanje iz Novega Sada

Kulturno propagandni center v Novem Sadu je poslal Občinskemu ljudskemu odboru Ptuj poudbo za zabavno prireditvev julija ali avgusta 1960 na svoji turneji po Jugoslaviji z zabavno glasbo, baletom in humoristi, člani srbskega narodnega gledališča in Radio stanice Novi Sad.

Njihov program zabavnega večera obsega 18 glasbenih, baletnih in humorističnih točk. Za eno prireditvev zahteva center 70.000 dinarjev. Ima kompletno tehnično opremo za nastop na odru ali na prostem. Pogodbe za gostovanje sklepa do 1. aprila.

Navedeni center bo organiziral obisk glasbenikov, baletnih plešalcev in humoristov po večjih krajih Jugoslavije in se je zato obrnil na Občinske ljudske odbore Slovenije zaradi prijav za sklenitev pogodb.

Elektrifikacija kolodvorske četrti

Elektro Maribor-okolica, obrat Ptuj namerava v Ciril Metodovem in Gregorčičevem drevoredu ter v Masarykovi ulici v Ptujju napeljati javno razsvetljavo, kjer je še ni in je glede na nove stanovanjske zgradbe in bližino železniške postaje nujno potrebna.

Popis za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev

V kratkem bo začel tudi Zavod za socialno zavarovanje v Ptujju v sodelovanju z upravnimi organi Občinskega ljudskega odbora Ptuj s popisom kmetijskih proizvajalcev. Ugotovitve popisa bodo služile za naložitve razvidu zdravstveno zavarovanih kmetijskih proizvajalcev, ki so zavarovani po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev.

Zavod za socialno zavarovanje v Ptujju in Občinski ljudski odbor Ptuj sta že pripravljena na ta popis in prejmeta zanj še zadnja navodila.

Prepovedano streljanje s karbidom

Občinski ljudski odbor Ptuj je opozoril po tajništvu za šolstvo vse šole v občini na razširjeno streljanje s karbidom. Tako streljajo večinoma šolski otroci, kar pa prepoveduje zakon o prekrških zoper javni red in mir.

Šole so pozvane, naj opozorijo šolarje na vse nevarnosti v zvezi s streljanjem in na odgovornost staršev za tako početje otrok.

Kaj bodo videli obiskovalci razstave jedrske energije

RAZSTAVA BO OD 23. AVGUSTA DO 3. SEPTEMBRA LETOS * DVA METRA VELIKA MAKETA REAKTORJA * PRESENEČENJA ZA MLADE OBISKOVALCE

Organizatorji razstave jedrske energije, ki bo od 23. avgusta do 2. septembra v Beogradu v okviru IV. mednarodnega sejma tehnike, imajo predvsem namen, pokazati obiskovalcem, kaj smo pri nas doslej storili na polju jedrske energije in kakšne so stvarne možnosti za njen nadaljnji razvoj.

Razstava, ki bo v paviljonu III. beogradskega sejma, bo obiskovalca postopoma in načrtno uvajala v osnovna načela, v proizvodnjo in izkoriščanje jedrske energije. To bodo pokazali panoji s fotografijami, shemami, s teksti kot tudi s originalnimi napravami, katerih delovanje bodo demonstrirali pred publiko.

Na pregleden način bodo pokazali vse načine raziskovanja in izkoriščanja glavne jedrske surovine — urana, kot tudi vsa tista območja v naši deželi, kjer so nahajališča te rude. Panoji in makete, na katerih bodo

pokazali zgodovino odkritja radioaktivnosti kot tudi bistvo tega naravnega pojava, z maketo reaktorja v obratu in še z nekaterimi sredstvi, bodo osnova za razumevanje celotne razstave.

Obiskovalci se bodo lahko seznanili s tehnologijo urana, grafita in drugih reaktorjskih materialov, videli pa bodo lahko tudi maketo ciklotrona, akceleratorja in separatorja izotopov.

Naslednja skupina razstavljenih predmetov se bo nanašala na elektroniko. Tu bo več elektronskih instrumentov in naprav,

katero uporabljajo naši inštituti. Eno izmed osrednjih mest na razstavi bo zavzela velika maketa reaktorja RA, visoka okoli 2 in pol metra. Maketa bo zgrajena v preseku, tako da bo mogoče videti tehnološke kanale, sistem kroženja vode, kontrolni sistem itd. Prav tako bodo podrobno objasnili tudi proizvodnjo izotopov. Del razstavljenih predmetov bo prikazoval dosežke naših jedrskih inštitutov na področju jedrske kemije in bioloških ved.

Mladi obiskovalci se bodo lahko mudili na posebnem sterenu, velikem 60 m², na katerem bodo lahko iskali skrivne radioaktivne izvore. To bo vsekakor povečalo privlačnost te že tak zanimive razstave. (Pres-servis).

BLAGAZNA
še danes nakaržite
ZAOŠTALNO NAPOŠNILAC

Trsne cepljenke in korenjake nudi po ugodnih cenah kmetijskim zadrugam in vinogradnikom trsnica Kmetijskega gospodarstva
»HALOZE« v Ptujju

POHITITE

z vpisom v članstvo Prešernove družbe, da ne boste ostali konec leta brez

SEDEM KNJIG

ki jih boste prejeli, če plačate vsaj do 5. junija letos članarino **600 dinarjev**

Kdor se vpiše v članstvo do 5. aprila letos, bo udeležen pri velikem nagradnem žrebanju, pri katerem bo izžrebanih

za milijon dinarjev nagrad

Člane vpisujejo vse knjigarnice ter poverjeniki in uprava PREŠERNOVE DRUŽBE, LJUBLJANA, P. 41.

NA PTUJSKEM ŽIVILSKEM TRGU V SREDO, 23. MARCA 1960

POVRTNINA: krompir 20, čebula 40 do 50, česen 100 do 120, rdeča pesa 30, solata endivija 120, korenček 40 do 50, peteršilj 50 do 60, luščen fižol 50, kislje zelje 50, radič 150 do 200, motovilce 200, por 50, regrat 200, hren 100, zelena 50, čebulček 200, spinač 140 do 200.

SADJE IN SADEŽI: jabolka 40 do 80, suhe slive 70, orehi 200 do 220, med 300, suho sadje 50. ZITARICE IN MLEČNI IZDELKI: ajdova kaša 100, pšenica 30, kuruza 30, proso 40, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, prosenka kaša 80.

MLEKO IN MLEČNI IZDELKI: mleko 30 do 35, smetana 160, sir 40 do 80, surovo maslo 500. PERUTNINA IN JAJCA: kokoši 400 do 600, piščanci 400—800, jajca 12 do 13 din za kos.

Iz naših mest, trgov in vasi

Aktivna mladina pri Veliki Nedelji

Mladinsko organizacijo pri Veliki Nedelji štejemo med glavne organizacije Ljudske mladine. Ta organizacija si je uredila v Zadrucnem domu lepo klubsko sobo in osnovala šahovski krožek. Ima tamburaški zbor ter se pripravlja na prireditev »Pokazi kaj znaš!«, kar pa ji ne povzroča večjih težav, ker ima že tozadevne izkušnje. Takšno prireditev je pripravila enkrat že v lanskem letu, ki je lepo uspela. Poleg tega pa organizacija kaže veliko aktivnost med ostalimi organizacijami v kraju.

Zadrucni dom pri Veliki Nedelji

Združitev KZ Muretinci s KZ Moškajnci in Gorišnica

je imela občni zbor 19 t. m. Prišel ga je kolektnik Janez, vodil pa delovni predsednik Beljak Franc. O delu zadruge v preteklem obdobju je poročal upravnik Horvat Peter, ki je izpodbujal člane k nadaljnjemu sodelovanju pri raznih delih pri zadruzi posebej letos, ko je v načrtu gradnja prosvetne dvorane za potrebe gasilcev, prosvetnega društva in kmetijske zadruge. Na zboru je bila najbolj pereča točka združitve zadruge Muretinci z zadrugami Moškajnci in Gorišnica. Muretinci so namreč mnogo vložili v zadruzo in imajo sedaj občutek, da temu ne bodo več gospodarili.

Zadružniki iz Gorišnice in Gajev

so se zbrali v soboto, 19. marca 1960, k rednemu letnemu občnemu zboru svoje kmetijske zadruge v res polnem številu. Prišli so skoraj vsi (zadruza šteje 314 članov) ter so pozorno poslušali poročila predsednika upravnega odbora, upravnika in knjigovodje, iz katerih izhaja, da je realizirala zadruza v lanskem letu nad 70 milijonov dinarjev in ustvarila nad milijon dinarjev čistega dobička. Osnovna sredstva so se zopet povečala na nad 11 in pol milijona dinarjev. Skrbno pripravljena in zgovorna poročila so pohvalili tudi gostje, ki so se zbora udeležili (tov. Vobič za OZZ Maribor in tov. Šatej za ObLO Ptuj in drugi). Člani so na zboru največ razpravljali o združitvi zadruge z zadrugo Moškajnci in zadrugo Muretinci ter se za združitve tudi v celoti odločili, vendar pod pogojem, da bo ostal sedež nove zadruge v Gorišnici.

VODSTVA SINDIKALNIH PODRUŽNIC
ki še nimajo v svojih kolektivih poverjenikov Prešernove družbe,
VABIMO,
da čimprej izberejo prizadevne člane, ki bi bili voljni posegovati delovnim ljudem najbolj cenene in kvalitetne knjižne izdaje Prešernove družbe. Njihove naslove pošiljajte uprav v Ljubljani, Erjavčeva 14/a.
PREŠERNOVA DRUŽBA

SINDIKATI

Teško delo sindikalne organizacije v Kidričevem SINDIKALNI koledar

V nedeljo, 20. marca 1960 dopoldne je imela letni občni zbor največja sindikalna organizacija v ptujski občini, sindikalna organizacija Tovarne glinice in aluminija v Kidričevem. Udeležili so se ga: predsednik OLO Maribor Jože Tramšek, podpredsednik OLO Maribor Tine Lah, ljudska poslanca Jože Segula in Janez Kostanjevec, direktor tovarne Franjo Gruenfeld in drugi gostje iz Ljubljane, Maribora, Slovenske Bistrice in Ptujja.

današnjega zbora. Želeli smo seznaniti z danim poročilom izvršnega odbora naš številni kolektiv v vsemih problemih v podjetju glede proizvodnje, finančnega poslovanja, higiensko tehnične zaštite, sistema nagrajevanja, notranjih odnosov v organizaciji in podjetju in o vsem ostalem, kar je v zvezi z delom sindikalne organizacije. Diskutanti, delegati pa tudi gostje tov. Jože Tramšek, Tine Lah in drugi so priznali tej največji organizaciji v občini in njemu izvršnemu odboru zasluge za dosežene uspehe v minuli mandatni dobi ter so želeli novemu odboru g. e. d. na mnoge še rešljive naloge, mnogo novih uspehov. Sindikalno delo v tako veliki organizaciji s člani s tako velikega območja, različnim načinom življenja, splošno in strokovno različno izobrazbo ter različnim vpogledom v vse dogajanje doma in po svetu, v podjetju in izven njega, v mestu in na podeželju, ni lahko, zato pa so taki organizaciji potrebni neustrašni, agilni in sposobni odborniki, ki bodo uspešno nadaljevali delo dosežnega odbora.

Danes, dne 25. marca 1960, ob 16. uri bo letni občni zbor Sindikalne podružnice Elektro Maribor okolica-obrat Ptuj v dvorani SZDL na Bregu. Občnega zbora se bosta udeležila član Centralnega sveta ZSJ in predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Segula in član Okrajnega sindikalnega sveta Maribor in predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Vrbanjak iz Tovarne avtopreme.

Izvršni odbor organizacije se je na zbor dobro pripravil. Precej dela je imel samo z letnim poročilom. Vso problematiko organizacije, njeno delo in uspehe, pobude in predloge je nazival v številnih pogovjih. Poročilo obsega 66 strani in je bilo razmnoženo ter razdeljeno že doigo pred zborom 12. pododborom, delegatom za zbor in povabljenim gostom. Tako je razgrnil izvršni odbor organizacije pred svojim članstvom in širšo javnostjo svoje račune za minulo mandatno dobo.

Celotni potek zbora z diskusijo so spopeli na magnetofonski trak. V novoizvoljeni odbor je zbor izvolil znane sindikalne delavce iz Kidričevega in mu je tudi posebej zagotovil vso oporo in pomoč pri izvrševanju vseh bodočih nalog po sklepih, ki jih je sprejel ta zbor in ki jih bodo narekovala bodoče tekoče potrebe in sindikalne akcije.

V soboto, dne 26. marca 1960 bo ob 16. uri v prostorih Ptujске Mlekarne letni občni zbor Sindikalne podružnice Mlekarne Ptuj, ki se ga bo udeležil član predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Alojz Kirbiš.

Predsednik organizacije Viktor Prelog je v uvodnem govoru in v krajšem poročilu med drugim poudaril:

Celotni potek zbora z diskusijo so spopeli na magnetofonski trak. V novoizvoljeni odbor je zbor izvolil znane sindikalne delavce iz Kidričevega in mu je tudi posebej zagotovil vso oporo in pomoč pri izvrševanju vseh bodočih nalog po sklepih, ki jih je sprejel ta zbor in ki jih bodo narekovala bodoče tekoče potrebe in sindikalne akcije.

V soboto, dne 26. marca 1960 bo ob 17. uri v dvorani SZDL na Bregu letni občni zbor Sindikalne podružnice Pekarne-mlini »Vinko Reš« Ptuj, ki se ga bo udeležil član CS ZSJ in predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Jože Segula.

Kolektiv izbire na zboru

V soboto, 19. marca 1960 se je zbral celotni kolektiv trgovskega podjetja »Izbira« Ptuj v Domu JLA, kjer je bil sindikalni občni zbor organizacije tega podjetja. Predsednik sindikalne organizacije tov. Ciril Muršič je s svojim poročilom seznanil navzoče o uspehih kolektiva, podjetja s 23 poslovalnicami in sindikalne organizacije ter njenega izvršnega odbora v minulem letu.

Kolektiv izbire na zboru

V soboto, 19. marca 1960 se je zbral celotni kolektiv trgovskega podjetja »Izbira« Ptuj v Domu JLA, kjer je bil sindikalni občni zbor organizacije tega podjetja. Predsednik sindikalne organizacije tov. Ciril Muršič je s svojim poročilom seznanil navzoče o uspehih kolektiva, podjetja s 23 poslovalnicami in sindikalne organizacije ter njenega izvršnega odbora v minulem letu.

Kolektiv izbire na zboru

V soboto, dne 2. aprila 1960 bo ob 9. uri zjutraj na Občinskem sindikalnem svetu Ptuj posvetovanje s predsedniki sindikalnih grup kmetijskih zadrug in člani izvršnega odbora Sindikalne podružnice kmetijskih zadrug občine Ptuj. Glavna razprava bo v zvezi z občnimi zbori sindikalnih grup na kmetijskih zadrugah, z letnim občnim zborom podružnice, razprava o zaključnih računih kmetijskih zadrug, o volitvah novih zadržnih svetov in bodočih nalogah sindikata kmetijskih zadrug.

Članstvo sindikalne organizacije »Izbira« na občnem zboru

Članstvo sindikalne organizacije »Izbira« na občnem zboru

PTUJ

DELO ŠOLSKE ZADRUGE

Na osemletni šoli »Ivana Spoljenjaka« na Bregu smo lani ustanovili pionirsko šolsko zadrugo. Pionirji in mladinci so izvolili upravni odbor in brigadirje. Delo zadruge je že lansko leto pokazalo vidne uspehe. Zadruza je dobila v obdelovanje njivo od KZ Turništca. Dobiča je tudi šolski vrt, na katerem je lani pridelovala zelenjavo, katero je prodala. Za dobljen denar je nabavila novo orodje, razna semena, sodike in hlevski gnoj. Za letošnje leto ima zadruza v programu zasaditi okoli šole lepoticno grmičevje, razno sadno dreve, maline in nekaj črnega ribeza. Na vrtu bo še vnapijela pridelovala zelenjavo in posadila rože in jagode. Na njivo, ki meri 30 arav bo posadila hibridno koruzo.

Zadruza ima v programu tudi razne poučne ekskurzije v bližnje pionirske zadruge. Za delo v zadruzi se zanimajo tudi mlajši cicibani in tudi starejši ljudje. Zadruza si prizadeva, da bi s svojim delom čimbolj izpolnila svoj program in, da bi se že mladina izpolnila in izurila v delu na kmetijstvu.

Pozdravljajo Vas pionirji šolske zadruge na osnovni šoli »Ivana Spoljenjaka«.

FRIDAUER ALOJZ VIII. razred

- DOMISLICE**
- S tem, da olajšamo življenje drugim, ga olajšamo največkrat tudi samemu sebi.
 - Uspehe v življenju pripisujemo največkrat sebi, neuspehe pa drugim.
 - Na žalost razumemo očeta in mater šele takrat, ko postanemo sami oče in mati.
 - Veselje, ki prihaja iz srca, gre tudi drugim do srca.
 - Čas je kot vsakdanji kruh, oboje potrebujemo za življenje.
 - Le tisti, ki si ne zna razdeliti časa, nima nikdar časa.

Naše zdravje

Vitaminski protisredstva za las

Vsako dobi imel rad lepe zdrave lase. S tem vprašanjem se ukvarjajo številni znanstveniki, ki so tudi že dosegli upoštevanja vredne uspehe, tako da lahko rečemo: hudi sovražnik v podobi plešavosti in osivelih las se počasi umika, ljudje bodo v pozno starost ohranili zdrave in bujne lase. Vsaj tako napoveduje ameriški zdravnik Geylord Hauser v svoji knjigi »Bodi mlajši, živi dlje«, ki so jo prevedli že v mnoge jezike. Hauser opisuje, kako si s pravilno prehrano in primerno dieto lahko podaljšamo življenje in si do pozne starosti ohranimo dobro kondicijo, svežo polt in mladostni videz. V posebnem poglavju poudarja omenjeni zdravnik izredni pomen vitaminov, joda in rudniških soli za vzdrževanje las. Dosežene rezultate dolgujemo naporemu in dolgoletnemu raziskovalnemu delu v laboratorijih ter vrsti poskusov z morskimi prašički, kuncji, psi in srebrenimi lisicami, na katerih so proučevali vpliv hrane na rast las.

Ugotovili so, da uravnavajo rast las in njihovo pigmentiranje vitamini iz skupine B ter jod in železo. Številni znanstveniki, ki so napisali obsežna dela o prežgodnji osivelosti las, zatrjujejo, da so sivi lasje posledica pomanjkljive prehrane. Ni namreč dovolj pravijo ti strokovnjaki s področja zdravstva — če dan za dnem goltate vitamine B in si potem obetate čudeže, ki naj bi prišli kar čez noč. Lasje prezgodaj sivijo zato, ker v prehrani ni dovolj železa, bakra, joda in določenih aminskih kislin, posledica pomanjkanja teh snovi pa je tudi prezgodnja plešavost.

Antropologi posebej poudarjajo, da imajo Kitajci nenavadno lepe lase, značilno pa je tudi to, da pri tem starem azijskem ljudstvu skorajda ni plešavosti. Kako to? Na to vprašanje odgovarja Hauser: Kitajska prehrana je bogata z vitamini B. Kitajci se hranijo v glavnem z ribami, sojo, korenjem, razno zelenjavo, z neluščnim rižem in z lahko prebavljivo in tako rekoč le na pol kuhano povrtnino.

Hrana, ki je v njej dovolj vitaminov B, železa in joda, lahko vrne lasem naravno barvo in pospeši njihovo rast, vendar jo je treba brezopojno stalno uživati, če hočemo doseči trajni učinek. Ljudje proučujejo lasje že stoletja, načrtno znanstveno delo pa se je začelo šele pred desetletji. Zdravniki poznajo primere ko so ljudje na stara leta dobili naravno barvo las, kot so jo imeli v mladih, tako rekoč otroških letih, seveda pa so se iz dneva v dan držali določene diete. Naj omenimo enega izmed receptov, ki so dali — kakor piše Hauser — presenetljive rezultate. Dnev-

nju in ostale, zlasti glede na vlogo sindikalne organizacije pri političnem in strokovnem usposabljanju kolektiva za izpolnjevanje planskih nalog in tovariškega

nju in ostale, zlasti glede na vlogo sindikalne organizacije pri političnem in strokovnem usposabljanju kolektiva za izpolnjevanje planskih nalog in tovariškega nju in ostale, zlasti glede na vlogo sindikalne organizacije pri političnem in strokovnem usposabljanju kolektiva za izpolnjevanje planskih nalog in tovariškega nju in ostale, zlasti glede na vlogo sindikalne organizacije pri političnem in strokovnem usposabljanju kolektiva za izpolnjevanje planskih nalog in tovariškega

Po 400 letih

Nizozemska avtomobilska karavana na šentiljskem bloku

V četrtek okrog 10. ure se je ustavila na šentiljskem bloku karavana živobarčnih transportnih kamionov iz Nizozemske, ki potuje nizozemski prireditelji skupno z nizozemsko vlado.

V počastitev te zanje tako pomembne obletnice bodo Nizozemci v Carigrad. S seboj vozijo deset konj in dilizanso — staro poštno kočijo, s katero bodo iz Carigrada v Rotterdam prepeljali čebulčke tulipana kot pred 400 leti, ko so Nizozemci iz Carigrada dobili prve tulipane. Ta dogodek vzbuja že od vseh začetnih priprav po vsem svetu, predvsem pa med ljubitelji flore, veliko zanimanje. Tradicionalni prevoz v spomin na ta dogodek pred 400 leti so organizirali prireditelji atrakativno slovesnost. V Rotterdamu bo od 26. marca do 26. septembra velika mednarodna hortikularna razstava. Proizvajala cvetja v tej deželi so se skupno z vlado odločili, da bodo po 400 letih privedli prav enako vožnjo kot takrat, ko so s poštno kočijo prepeljali iz Turčije prve tulipane.

Bilo je leta 1560., ko je diplomat Ogier Christiaan Busbecq zastopal na turškem dvoru cesarja Ferdinanda I. Imel je svoja posebna konjička: botaniko. Ob vrnitvi v Nizozemsko je prinesel s seboj — seveda s takratnim občinskim prevoznim sredstvom dilizanso (poštno kočijo) — čebulčke raznih rož, med njimi tudi tulipane.

Ko je Jacques Kleiboer, organizator mednarodne vrtnarske razstave, kupil za 8000 florintov na javni dražbi v Amsterdamu pravo dilizanso (iz leta 1850), so se šele lahko odločili za to zgodovinsko pot, ker so tako dobili osnovni rekvizit, potreben za to pot.

Dilizansa, ki je največja tisti iz leta 1560, bo v osmiindesetih dneh pripeljala iz Carigrada do Leyda in Rotterdamu isto cvetje kot pred 400 leti. Ta podvig je povezan z ogromnimi organizacijskimi problemi, ki jih je uspešno premostil poseben komite pod pokroviteljstvom predsednika nizozemsko-turškega društva Stephana de la Haya. Finančno so to »ekspedicijo« podprle razne javne in privatne ustanove. Potovanje bo veljalo okrog 90.000 florintov (okoli 8 milijonov dinarjev).

Ekipa šteje 16 mož. S seboj imajo deset konj. Vse potovanje bo razdeljeno na etape po sto kilometrov, ki jih bodo prevozili v desetih urah. Stirje konji bodo vsakokrat vlekli dilizanso, vodil pa jih bo kočijaž, oblečen kot pred 400 leti. Ostalih šest konj bo počivalo v posebnih transportnih avtomobilih, ki bodo spremljali »ekspedicijo«. Karavana, ki bo v Carigrad ob karavana prispela 29. marca, iz Carigrada pa bo kočija krenila 30. marca in 8. aprila pri Djevdeltiji prekorčila našo državno mejo in se ustavila v Stobliji. 9. aprila bo nadaljevala pot iz Stoblija do Skopja, naslednji dan iz Skopja do Vadičin Hana. 11. aprila bo prevozila pot od Vadičin Hana do Nisa, 12. aprila od Nisa do Cuprije, 13. aprila od Cuprije do Topola, 14. aprila od Topola do Beograda, 15. aprila od Beograda do Kuzmina, 16. aprila od Kuzmina do Slavonskega Broda, 17. aprila od Slavonskega Broda do Novske, 18. aprila od Novske do Zagreba, 19. aprila od Zagreba do Vratna in 20. aprila od Vratna preko Ptujja in Maribora do Sestitja. V Rotterdamu se bo vrnila 6. maja.

Nizozemci iz Carigrada dobili prve tulipane. Ta dogodek vzbuja že od vseh začetnih priprav po vsem svetu, predvsem pa med ljubitelji flore, veliko zanimanje. Tradicionalni prevoz v spomin na ta dogodek pred 400 leti so organizirali prireditelji atrakativno slovesnost. V Rotterdamu bo od 26. marca do 26. septembra velika mednarodna hortikularna razstava. Proizvajala cvetja v tej deželi so se skupno z vlado odločili, da bodo po 400 letih privedli prav enako vožnjo kot takrat, ko so s poštno kočijo prepeljali iz Turčije prve tulipane.

Prihodno leto v Ptuju: revija pustnih likov

Pustne prireditve zveznega pomena v Ptuju * Sodelovanje skupin iz mest in krajev širom po državi * Zanimanje za tako prireditve in skrb za priprave * Pustna revija, koristna tudi za naš turizem in gostinstvo

Letošnje pustne prireditve v Ptuju so pokazale predvsem dvoje: prvič, da je med ljudmi veliko zanimanje za tovrstne prireditve in da imajo mnogi ljudje veliko ustvarjalnega smisla za tovrstno udejstvovanje, in drugič, da niti prireditelji, niti gostinci v celoti niso bili pripravljeni na tako velik obisk.

Izhajajoč iz tega stališča in upoštevajoč, da se nikjer v Sloveniji, niti v Jugoslaviji ne prirejajo organizirane pustne prireditve festivalskega značaja, se je v ponedeljek, dne 21. marca t. l. zbral v Ptuju nekaj predstavnikov Zgodovinskega društva, Turističnega društva in drugih, ki so ustanovili iniciativni odbor za pripravo revije pustnih likov ob pustni v letu 1961 v Ptuju.

Iniciativni odbor je na svojem sestanku obravnaval vrsto možnosti, ki bi jih lahko izbrali ob organiziranju pustnega festivala v naslednjem letu. Po ob-

širni razpravi se je zedinil v tem, da bi naj bila prireditve dvodnevna in sicer bi naj prvi dan nastopili kurenti, ruse, picke, orači in druge folklorne skupine, ki so značilne za Markovce in Cirkovce in eventualno za druge kraje, drugi dan pa bi bilo tekmovanje in ocenjevanje najduhovitejših mask in skupin, ki pa bodo morali biti liki z vsebino: ali bodo karikatura osebnosti, dogajanja v politiki, gospodarstvu, kulturi, tehniki itd. ali pa bodo imele kak drug smisel.

Odbor je dalje bil soglasen v tem, da bi na prireditve povabili posameznike in skupine iz mest in krajev širom po državi, da bi revija imela res republiški ali celo zvezni pomen. Ocenjevanje in revija bi bila na stadionu Drave, povorka pa kot navadno po prometnejših ptujskih ulicah. Gostinstvo bi se naj primerno pripravilo v ta namen ter zagotovilo za številne goste vse zna-

ne specialitete našega področja: rebrea z zeljem, prleške gibance, svinino iz »tunke«, pustne krofite itd. in streglo v prireditvenih dneh predvsem s temi specialitetami.

Na seji so bile sprejete nekatere konkretne zadolžitve. Tako bodo pri organiziranju revije sodelovali: Zgodovinsko društvo Ptuj, Turistično društvo Ptuj, pododbor Gostinske zbornice in pododbor Trgovinske zbornice. Tov. Hasl bo organiziral delavnico za izdelovanje turističnih spominkov: malih kurentov in podobnega itd.

Revija pustnih likov bo lahko ob dobri organizaciji velikega pomena za ptujski turizem, ker bo potrebno obiskovalce ob tej priložnosti usmeriti tudi na ogled ptujskih muzejskih zbirk, obisk vinskih kleti, zanimivih zgradb in tudi okolice: Borla, Statenberga itd.

HUMOR

Učitelj: »Kaj je veter?«
Tonček: »Veter je zrak, ki hitro teče.«
*
Učitelj: »Kdo mi lahko pove kak prozoren predmet?«
Janežek: »Ključavnica, tovariš učitelj.«

Zavrč dobil prosvetni dom

Ko vas zapelje pot po cesti v smeri Ptuj—Varaždin, boste po kratkih petih kilometrih od zgodovinskega gradu Borl opazili občestno tablo z nazivom: »Zavrč«. Ta vas je istočasno obmejna vas, ki meji na tem delu severovzhodne Slovenije na republiko Hrvaško.

Prijazni Zavrč, kjer se že mesata hrvaško in slovensko narečje, je bil skozi dolga stoletja kraj, kjer so večji del gospodarstvali nemški veleposestniki in manjše število domačih trgovcev ter gostiničarjev. Prebivalstvo — pretežno delavec (viničarji) in manjši posestniki — je tudi v takratnih časih kot še danes pridno obdelovalo precej skopo hrbovitno zemljo, porastlo z vinsko trto in drugimi manj pomembnimi kulturami. Naš haloški človek je namreč že od starih časov poznal le trdo delo, seveda večji del na tuji zemlji, ni pa mu bilo znano, da neke obstoji poleg trdega fizičnega dela tudi razvedrilo izven gostilniškega lokala ali kleti pod vinskimi hrabi.

Kot mnoge vasi širom po naši domovini je v zadnjih letih, predvsem pa po letu 1954 tudi vas Zavrč s svojimi področji katastrofalnimi občini in zgodovinsko znanim »Turškim vrhom« došla novo podčbo.

Vse vasi ali bolje rečeno vinski vrhovi na področju bivše občine Zavrč so dobile električno luč in nekaj novih cest. Lepo število delavskih družin prebije svoj prosti čas pri radijskih sprejemnikih. Večeri pri nas Haložanih niso več tako temni, kot so bili še pred nekaj leti, ko smo hitro povečevali pri petrolejki ali sveči, nato pa takoj spat. Življenje je postalo povsem novo, ni še sicer dobro, vendar lahko trdimo, da je tudi delež sodobnega življenja poklonjen hajoškemu življenju.

V letu 1958 pa je neustrahovito kolektiv bivšega KG Zavrč pod vodstvom direktorja tovariša Netka Babiča sprejel sklep, da bo zgradil kulturno-prosvetni oziroma sindikalni dom v Zavrču. Skoraj drzen sklep tega kolektiva je uresničen. Sindikalni dom bo v kratkem izročen svojemu namenu.

Vsi, ki živimo in delamo na tem območju, težko pričakujemo dan, ko bomo v domači dvorani gledali kino predstav. Mnogi izmed nas, predvsem pa naši očetej in matere, star očetej in stare matere, bodo ob otvoritvi prvič v življenju gledali filmsko predstav. Toda ne samo filmske predstave, temveč tudi druge kulturne prireditve bodo našemu delovnemu Haložanu dostopne, kar mu je bilo doslej onemogočeno, ker smo preveč oddaljeni od tistih krajev, kjer že imajo potrebne dvorane.

Zgradba, ki je namenjena kulturno-prosvetni dejavnosti za območje šolskega okoliša Zavrč, je nedvomno neprecenljive vrednosti za ta kraj, saj bo s tem naš delavec dobil možnost, da se preumseri od razvedrila pri kozarcu vina in se uvrti med tista napredna delavska območja, kjer se zabavajo tudi brez pijače.

Da je ta velik uspeh in napredek dosežen, dolgujemo vsi Zavrčani neprecenljivo zahvalo direktorju bivšega KG Zavrč tovarišu Netku Babiču, ki je poleg naporovnega dela v vodstvu vzornega gospodarstva vlagel in še vloga skoraj preveč truda z namenom, da bi haloški delavec užival tiste dobrine, o katerih je do danes le sanjal. Zal nam je, da odhaja iz Zavrča, ker je bil ne samo dober gospodar na KG Zavrč, temveč tudi strokovni svetovalec privatnemu sektorju in vsestranski organizator ter delavec v različnih organizacijah. V njih smo radi prisluhnili njegovemu strokovnemu nasvetu, predvsem iz kmetijsko-vinogradniške in živinorejske stroke, ki nas je glede na določene uspehe na tem gospodarstvu močno interesirala.

K zahvali prebivalcev Zavrča za vse, kar je tovariš Babič storil za naš kraj, se pridružuje tudi Galskiško društvo Zavrč, kateremu je bil prav tako v neprecenljivo pomoč, ko je gradilo svoj prepotreben gasiško dom, ali pa imelo kakršno koli druge potrebe.

Vsi Zavrčani mu želimo mnogo uspehov na novem službenem mestu. Zelo bomo vesel, če nas bo od časa do časa še obiskal in si ogledal uspehe svojega nesebičnega dela.

ino, da vidi, kateri fantje in dekleta grede na mladinski sestanek, potem pa jim očita: »da jih je ljubi bog videl hoditi po grešnih poteh ... O piesu mladine pa si ni upal ziniti, ker je to sploh največje obližja priložnost za greh in po mnenju nekaterih vrh vseh pregreh na svetu ... S tem pa tudi končam svoje »grešno« pismo.

Franc

Markovčani in okupator

(Nadaljevanje)

Včasih so bile ob Dravi tudi zasede. Največkrat na desnem bregu. Tedaj so se vneli boji. Po bojih so pripeljali v vas tudi ranjence, ki so se skrivali po že prej omenjenih hišah.

Kljub vsem neprikladim in težavnim vs postaje opravljale ves čas svojo nalogo, ker so bili na postojankah in obveščevalnih centrih zanesljivi in previdni ljudje.

Naj pripoveduje zopet TETKA: »Ko so se v letu 1944 začeli pri nas ustanovljati odbori OF, skoraj nisem mogla več prepoznati naše mladine. Prej vsa potlačena gledati v Nemcih neka zvišena bitja, je sedaj kar navdušeno in samozavestno govrcila, da Nemci ne bodo zmaga!.

Vsi smo začeli jasno gledati v bodočnost. Ko so nas Nemci nagnali gledat kak film, kjer so prikazovali svoje zmage, sem videla v mnogih očeh ironičen blešč in marsikdo mi je pošepetal: »V resnici je drugače.« S svojo propagando so sedaj dosegli ravno nasprotno od tega, kar so hoteli. Leta 1944 sem začela dobivati literaturo, ki sem jo razpečevala med zanesljive ljudi. Spominjam se dne, ko sem dobila v roke proglas, ki so ga izdali naši voditelji na drugem zasedanju AVNOJ v Jajcu. Sto-in-stokrat sem ga prebrala, saj mi je dovolj jasno pred očmi, da ne poginjam, ampak živimo in vstajamo.

6. junija 1944 me je prišel ob 2. uri ponoči klicat sosed Polanec, član odbora OF: »Vstani! Čez Dravo so prišli fantje, ki bodo pri tebi ustanovili postojanko. Za sedaj grede spat, ker so na smrt utrujeni.« Ko sem jih drugi dan poklical k zajtrku, sem se ustrašila, tako so bili umazani in kosmati. Prošili so za vodo in mlo in v eni uri so bili spet fantje od fave. Meni je bilo prijetno pri srcu. Zavest, da smo imeli vedno več uspehov v NOV in da so tudi naši fantje s puško v roki šli braniti domovino, me je dvigala. Zavedala pa sem se, da je prišel čas, ko je treba delati s podvojenjo silo.

V času, ko je bila pri meni postojanka, sem preživela mnoge vesele ure, a tudi ure, polne živčne napetosti in strahu za življenje naših partizanov.

Nekega dne v avgustu mi je prišla povedati sestra iz Zabovca, da so prišli.

da je nekdo iz občinskega uradi telefoniral v Ptuj, da se v nas vasi skrivajo partizani. Jasno je bilo, da bi sledila hajka. Pri nas je bilo sedem kurirjev, ki so ponoči prišli čez Dravo. Kaj naj naredim? Kam s sedmimi ljudmi? Prišla mi je rešilna misel. Na vso smo dvignila »kripo«, vanjo so ziezli fantje, pokrili smo jih s slamno in svaki Jaka Munič jih je odpeljal na polje v koruznico. Komaj so bili tam, so že Nemci hajkali po vasi, seveda zaman. Še danes mi gre na smeh, če se spomnim, kako pošteno neveden obraz sem naredila, ko so me spraševali, če kaj vem o partizanih.

Nekega jutra v oktobru je prišla naša punca vsa v strahu v hišo. Povedala je, da sta v kmeti dve gospe in nekaj mož. Šla sem takoj gledat. Takrat sem spoznala Mimico Legvart-Natašo, ki je bila izredno neustrašena dekle. K nam jo je pripeljal Peter Cvetko. Pozneje se je še večkrat oglasila pri meni in vsakičkrat je bil njen obisk zame poseben praznik. Pripovedovala mi je, kakšna bo naša nova oblast, da bo trgovina združena in državna, da bodo tovarne last ljudstva in še mnogo drugega.

Tisti mesec mi je prišel neki električar instalirat nekaj novih luči. Na glavi je imel polno bunk. Povedal je, da so ga prejšnji večer pretepli partizani. Bil je ogorčen, govoril je o maščevanju. Vedela sem, da so prejšnji večer prišli e štirje čez Dravo. Ti pa so bili pri nas. Namignila sem svojemu dekletu, naj zamoti moža sama pa sem se izmuznila in odhitela na hlev k njim, da poizvem, kaj so počeli prejšnji večer. Povedali so mi, kako je kričal, da je pravi nemški mož. Oni pa so ga za vsako tako izjavo po glavi. Opozorila sem jih, naj se na hlevu ne izdajo, sama pa sem nato z nasmehom opazovala v hiši »pravoga nemškega moža« z nabunkano glavo.

Pri TETKI je bil včasih ves skedenj poln vojakov, tako da so njeno hišo začeli naši nazivati »kasarna«. Nekoč jih je bilo zopet večje število. Kar pride vest o hajki. Partizani so se pripravili s puškami in bombami na boj. Napepetost je trajala ves dan, kajti 50 vermanov je iskalo po spodnji vasi neke nemške begunce. Do tetke niso prišli.

RN.

Dramska revija pri Veliki Nedelji

Svet Svobod in prosvetnih družtev občine Ormož je priredil v času med 13. in 20. marcem pri Veliki Nedelji dramsko revijo v počastitev 15-letnice osvoboditve. Prva je nastopila dramska skupina Prosvetnega društva »Simon Gregorčič« iz Velike Nedelje z veseligrvo v treh dejanjih »Komedija o komediji«, ki je 13. marca žela pri številnih gledalcih lepo priznanje.

18. marca se je predstavila skupina igralcev s Koga z drama »Talcici«, 19. marca pa je nastopila skupina s Huma z »Namisljenim bolnikom« in 20. marca dramska družina iz Miklavža z burko »Ambasador«.

Vse štiri predstave so lepo uspeli. Prisotno občinstvo jih je

navdušeno pozdravilo, prisotni zastopnik Okrajne zveze Svobod in prosvetnih društev pa je priznal velik napredek od lanskoletnih tovrstnih prireditev.

Sprva so nameravale nastopiti na reviji poleg navedenih še dramske skupine ljudsko-prosvetnih društev iz Podgore, Ormoža in Tomaža. Vendar so le objektivne prilike preprečile, da te skupine niso mogle nastopiti na reviji. V ormoški skupini je nastop preprečila bolezen enega člana, v ostalih dveh pa je nekaj sodelujočih moralo malo pred revijo oditi na odsluženje kadrovskega roka.

Revija je kljub temu dosegla svoj namen. — — — K.

varniških delavcev in njihovo borbo za vsakdanji kruh, ki jih je privedel tudi do stavke. V stavko so ti mladi ljudje znali pritegniti vse delavski razred in uspeh stavke ni izostal kljub temu, da so poskušali lastniki tovarne s svojimi pristaši stavko zadušiti, kar jim vsled budnosti tovarniških delavcev in njih svojcev ni uspelo.

Večina igralcev se je v vloge dobro vživela, začetniki amaterji niso dosti zaostajali. Ti bodo ob prihodnje nedelje, 27. marca (ob 15. uri), ko bodo igro ponovili, z vajami vloge zgledili.

Prosvetno društvo je od meseca aprila 1959, od tokrat, ko je bilo ustanovljeno in do danes opravilo lep del nalog, ki si jih je na ustanovnem občnem zboru zadalo. Nabavili so odrska zavesa, uredili knjižnico, za katero so dokupili okrog sto novih knjig. Tudi odrska opremo urejujejo z vsako prireditvijo.

V programu pa še imajo letos: ureditev garderobe in prizidavo oziroma podaljšanje odra. Seveda računajo na finančno pomoč Občinskega ljudskega odbora Ptuj, Sveta Svobod in prosvetnih društev, pretežno pa računajo s prostovoljnimi deli in poklonjenim gradbenim materialom. V.

Studentska kronika

Statistike nam kažejo, da je 60 odstotkov kino občiskovalcev iz vrst mladine, zato ni nič presenetljivega, če srečate v Ljubljani pred Komuno, Unionom, Vičem, Slago in drugimi kino dvoranami kopico mladih ljudi, v katerih boste na prvi pogled spoznali študente.

Poizkusimo z matinejo. Zaman! Vse kinokarte so razprodane; pred vhodom pa gruča me-odujočih in vprašujočih ljudi: »Karto več?« Sramežljivo odkimam in se pretrivaš med njimi v upanju, da stakneš kako vstopnico. Izgledi so zelo mali za to.

Ako vprašate te mlade ljudi, čemu zapravljajo čas pred kinom, ali nimajo ničesar študirati, nimajo predavanja? Odgovarjajo vam bodo: »V urniku je luknja in do kosila nimam kam, učiti se pa ne morem, ker nisem zbran. Bom zvečer, zdaj se pa hočem razvedriti.« In drugi bo dejal: »Enkrat smem vendar tudi k matineji. Sit sem sedenja in poslušanja predavanj. Malo spremembe! Nekdo bo celo skomignil z rameni in flegmatično pripomnil: »Mlad sem!«

Pa da ne boste mislili, da so samo študentje pred kinematografi! Ne, teh je morda petina, ostali so pa dijaki z gimnazij, srednjih šol, ki iz kakršnega kol izvzoka »špricajoc«. Vidite starejše ženske in moše, ki verjetno tistih nekaj ur dopoldneva ne morejo bolje izkoristiti, ali pa si zaželijo nekoliko cenejše zabave kakor je sedenje v kavarni.

Podobno je ob popoldanskih in večernih predstavah, samo da je tokrat večje število ljudi, ki so si po službi zaželeli malo spremembe in ker je vreme muhasto, so našli najboljšo rešitev v tem, da grede v kino.

Res je, marsikdo bo rekel, da študentje grede v kino zgolj zaradi tega, ker nimajo nobenega dela. V zmoti bo, kdor bo to dejal.

Dandanes imajo študentje toliko študija, da jim kmalu preseda kljub najboljši volji. Enostavno se enkrat zatakne, zasitčen si z računimi, dokazi, formulami, slovarji, katalogi in kdo bi vedel naštet s čim se in ko se nabere vse te potrebne učne navlake toliko, da ne najdeš iz nje, da ti brni po glavi pri jedi in se ti predstavja med spanjem, si zaželiš nekam, da za trenutek pozabiš na vse, kar si se naučil, da bi bil brez skrbi glede izpizov, pa če si še tako našudiral se ti vedno vtihotaji bojazan: kaj če ... in vse to ho-

Pismo o „grehih“

Po dolgem času se spet oglašam, da po stari navadi nekoliko seznanim braice s tistim, kar se na vasi največ dela in govori, in kar ima tudi splošen pomen.

Pretekli teden smo imeli v naši fari misijon, na katerem se je največ govorilo o grehu, ki ga bojda proizvajajo ljudje zelo na veliko, če drži trditve, da ga »najbogobojnejši« napravijo kar devetkrat na dan in to raznih vrst in velikosti.

To me je navedlo, da se o tem nekoliko razpišem, ker sem imel priložnost slišati o nekaterih hudih grehih na lastna ušesa. Stara me je namreč z vsemi, njej razpoložljivimi sredstvi prisilila, da kot edini »garjav kostruš« med jagnetji in ovčicami na vasi tudi grem po zdravilo za svoje »garjete«. Tako sem šel poslušat nauk za zagnanske ljudi obseh splovn, kjer sem se med drugim seznanil z naslednjimi grehi:

* Omejevanje rojstev ali kakor se temu modernejše reče: kontracepcija — je sploh velik greh, ker se s tem omejuje »vojla božja«. To se mi je zdelo nekoliko neloogično, ker sem kmalu za tem slišal, da se brez tiste »volje« ne more nič zgoditi, še las ti ne pade z glava ...

* Tudi ljudska oblast greši, ker z vse večjo skrbjo za odpravo umrljivosti dojenčkov in sploh z organizacijo zdravstvene in babiske službe preprečuje dobavo »nedožižnih angelčkov v raj«. Ta dobava iz naše domovine je bojda zadnja leta naravnost porazna, posebno, če jo primerjamo nekdanjnimi časom, ko so se naši verni

češ iztresti kot nadležen nahrbtnik z ramen. Prva rešitev: kino!

In že drviš na vrat na nos pred Union, Komuno, Vič ... in upaš, da boš ujel še vstopnico ali jo »nažical«.

Vstopš v dvorano in zunanji svet je ostal za teboj — ni ga, ne obstaja zate. Zatekel si se v družni svet, ki nima povezave s tistim, v katerem si pravkar bil.

očanci še držali reka: »Enega v jama, drugega v ...« (mamo).

* Manjši, vendar grd greh je — ženskam dopuščati popolno enakopravnost, zakaj mož je glava družine in nihče tej glavi ne more biti enak ... — Ob tem mi je nehote šlo na smeh, ker sem se spomni. primera nekega znanca, ki je pred ženino sponožnostjo smuknil pod mizo in udaril s pestjo ob tla: »Tu sem jaz gospodar« ...

Ostalih grehov ne bi navajal, ker so več ali manj zasebna stvar posameznih grešnikov. Navedel sem le nekatere tistih, katerim baje daje »potohov« naša družba ...

Domov grede sem malo podražil našo sosedo, ki je še vsa cvetoča, ima pa že dva šolska otroka, kako se bo v onostranstvu opravilovala sedaj, ko je slišala žegnana in edino vejavno besedo, da bo le tista ženska lahko opravila svoje materinsko poslanstvo, ki je vsaj dvanajstkrat rodila?

To jo je privzdignilo, par jih je zabrusila meni, potem pa približala, da bi ona takemu »cepucu«, ki govori »kontra« predčasno omejevanju rojstev, če bi bila v nevarnosti mati in otrok, kar privoščila občutej trpljenja, ki ga prinaša tako početje. Če bi to skusili, potem bi taki »kontracepci« gotovo spremenili svoje mnenje ...

Morda bi še bila kaj povedala, da ni priskočila starejša samica, ki je ob teh »grešnih besedah« sosedo poklicala za pričo nekatero »nebeške prebivalce« (Jezusa in Marijo), da je vse to res, kar »so povedali gospod« ...

Mlada sosedo pa ji brž zasoli nazaj, da naj nikar ne izteguje jezika ona, ki je v mladosti zapravila oboje, devišstvo in materinstvo ...

Ker je obstajala nevarnost, da se vname pravec preprij, je posegel vmes možak iz druge fave, ki je tudi prišel sem po »misijonske« odpuščaje in začel modrovati, da si gospodovih besed ne smemo jemati preveč k srcu, ker kam bi sicer prišli. Pri tem je še duhovito vpletel primer, kako njegov gospod včasih kuka skozi strešno

Karel Capek:

O povodnem možu

Neke jeseni je prišel k meni v ordinacijo starček. Na sebi je imel zelen frak, okoli vratu rdečo ruto in je stokal, kašljal, kihal, vzdihal in godrnjal: »Gospod doktor, ali sem se prehladil ali pa sem dobil nahod. Tu mi piska, tu me bode, v križu me boli, v členkih me peče, zaradi kašlja se bom raztrgal in nahod me grozno muči. Prosim vas za zdravilo.«

Pregledal sem ga in mu rekel: »Striček, to je revma. Dal vam bom mast, da se mažete, toda to še ni vse. Biti morate vedno na toplem in na suhem, razumete?«

»Razumem,« je zabrundal starček. »Le da, mladi gospod, s toplotno in suhoto ne bo nič.«
»Zakaj ne,« sem ga vprašal.
»Eh,« je rekel dedek, »zato, ker sem povodni mož, gospod doktor. Kako morem biti v vodi na suhem in na toplem. Celo nos si moral brisati z vodno površino, v vodi spim in z vodo se pokrivam. Šele zdaj, v starih letih, sem si dal v posteljo mehko vodo namesto trde, da bi lahko ležal na mehkejšem. Toda s toplotno in suhoto bo težko, mar ne?«

»Ni pomoči, prijatelj, v mrzli vodi bo vaš revmatizem vedno huji. Saj veste, stare kosti zahtevajo toploto. Koliko pa ste pravzaprav stari, povodni gospod?«

»Ojej,« je zabrundal starček, »jaz sem tu še iz prastarih časov — že okoli tisoč let, morda še dlje. Da, to so leta!«
»No, vidite,« sem mu rekel, »v teh letih se morate držati peči. Počakajte, na nekaj sem se spomnil. Ali ste kdaj slišali o toplih izvirih?«

»Slišal sem,« je izmumljal povodni mož. »Toda tu jih ni.«
»Tu ne, so pa na raznih drugih krajih, le da so globoko pod

zemljo. In tisti topli vreli so, da veste, ustvarjeni nalašč za stare in revmatične povodne moše. Vi se umestite v nekem takem toplom vrelec kot povodni mož, obenem si pa boste zdravili svoj revmatizem.«

»Hm, hm,« je zamrmral starček, »kaj pa pravzaprav mora tak povodni mož tam delati?«

»Nič posebnega,« sem mu rekel, »samo neprenehoma mora iz globine zemlje vleči na površino toplo vodo. To je vse.«

»To bi mogel,« je rekel povodni mož. »Bom poiskal kak tak izvir. Hvala lepa, gospod doktor.«

In je odšel iz ordinacije — le majhna luža je ostala za njim na tleh.

Glejte, dragi otroci, tisti povodni mož je bil pameten in je ubogal; nastanil se je v nekem toplom vrelec, in zdaj vlačil iz globine zemlje toliko tople vode, da v tistem kraju teče vedno topel izvir. Tam se ljudje kopyajo in zdravijo svoj revmatizem. Ljudje z vsega sveta se prihajajo tja zdraviti.

UGANKI

Preko noči
svetli so biseri
travniki posuli,
da se vse iskri,
ko ga sonce zlati
v jutranji uri.

(eso2)

Dva trakova iz železa narejena na hrastovino pritrdjena — to je železna cesta — Skozi hrube, čez mostove gresta drug ob drugem venomer. srečata pa se nikjer.

(Zelenjski list)

Za vsakogar nekaj zanimivega

Novo o Veneri

Novo zdravilo proti TBC

V teh dneh se bodo v naših lekarnah pojavile majhne rdeče-bele škatlice. V vsaki od njih bo po 5 injekcijskih ampul novega zdravila — biofila.

Tuberkuloza je danes pri nas kljub upadanju še vedno zdravstveni in socialni problem. V Jugoslaviji vsako leto umre okrog 12.000 ljudi za TBC. To je številno, preko katerega ne moremo iti kar tako.

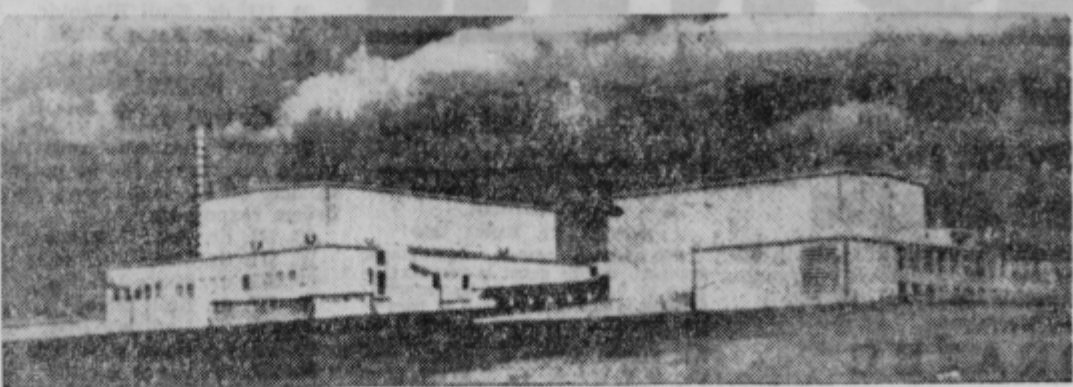
Napačno je mišljenje, da so streptomycin, eutizon in paraaminosalicilna kislina za vedno obvladali nevarnega neprijatelja človeškega organizma. Ta sodobna zdravila so mnogo pripomogle v borbi proti tuberkulozi, vendar je največji korak naprej napravilo novo zdravilo »biofil«. To je novost v terapiji TBC, vendar ne deluje na obolenje pljuč, pač pa je izredno učinkovit, kadar gre za tuberkulozo kosti, oči, kože, genitalij; pri pleuritisu in za limfna TBC obolenja. Biofil je povsem svojevrstno zdravilo in nima nikakršne zveze z antibiotiki. To je biološki proizvod, dobljen iz starih kultur Kochovega bacila. — Biofil je jugoslovansko zdravilo, ki je dobilo mednarodna priznanja že prej, preden so v naši državi pričeli s tovarniško proizvodnjo. Italijani, Francozi, Nemci in Belgijci so v svojih medicinskih časopisih opisali napore človeka, ki je polnih 17 let proučeval in raziskoval biofil. Dolga in naporna je bila pot prof. dr. Jevrema Nedeljčevića,

ki se je pol stoletja bavil kot zdravnik in znanstveni delavec s problemi tuberkuloze. V polizkusni fazi je bilo na tisoče in tisoče poziskusov, mnoge noči je naš znanstvenik prebil v laboratorijih in na klinikah, treba je bilo obvladati nešteto preprek, se boriti z nerazumevanjem in dvomi posameznikov, dokler ni končno biofil dobil zasluženo priznanje.

Biofil najbolje deluje pri zdravljenju TBC kosti in sklepov. — Dr. Nedeljčević je dosegel popolno zdravljenje in znatno izboljšanje pri 99 primerih od 120 zdravljenih pacientov, ki bolujejo za TBC. — Bolnik mora prejeti 75 injekcij (vsak četrti dan po eno) in po 11 mesecih mora biti popolnoma zdrav!

To so ohrabrujoče vesti. Zato so biofil proglasili za zdravilo leta. In ne samo to. Zaradi tuberkuloze so mnogi tudi oslepli; z biofilom pa bodo sedaj uspešno zdravili tudi TBC oči.

Od 145 primerov zdravljenja bolnikov, ki jim antibiotiki niso pomagali, je z biofilom dr. Nedeljčević dosegel dobre rezultate. 96 bolnikov je popolnoma ozdravelo od različnih TBC obolenj, 58 se je zdravje izboljšalo, samo v 11 primerih ni bilo zaželenega rezultata. Ker bo v teh dneh biofil prišel v prodajo in ker se je »Galenika« odločila za proizvodnjo tega zdravila, vse kaže, da bodo rezultati še boljši. 17-letni napor učenjaka je končno le kronan z zmago.

Atomski center v Vinčah

Naša atomska centrala

Kmalu bomo pričali novemu uspehu jugoslovanske znanosti in tehnike. Prva jugoslovanska električna centrala na jedrski pogon bo zgrajena do leta 1970. Strokovnjaki zatrjujejo, da to odgovarja splošnim težnjam razvoja jedrske energije in njene praktične uporabe v naši državi.

Jugoslovanska jedrska centrala bo imela moč nekoliko desetih električnih megavatov. Zgradili jo bodo po domačem projektu in na podlagi raziskovanj naših strokovnjakov. Gradnja jo bodo številna jugoslovanska industrijska in gradbena podjetja v težnji, da bo ves material in neobhodna

oprema kolikor le mogoče domačega izvora. Predvidena je tudi kooperacija s tujimi podjetji, vendar le za dele opreme, ki se pri nas ne izdelujejo, ali pa se njena proizvodnja ne izplača iz ekonomskih razlogov.

Centrala bo vključena v energetske sistem Jugoslavije, čeprav ni njen najvažnejši namen proizvodnja električne energije, temveč usposobitev naših znanstvenih in tehničnih inštitutov ter industrijskih in drugih podjetij za osamosvojitve in čim popolnejše izkoriščanje jedrske energije na svojem področju. Znanstvene in tehnične priprave bodo

v glavnem opravili v inštitutu »Boris Kidrič«.

V svetu so doslej zgradili ali pa še gradijo 43 jedrskih central. Od tega je sedem central, ki proizvajajo električno energijo za široko potrošnjo (tri v Veliki Britaniji, dve v Franciji in po ena v ZDA in SZ), 13 je manjših central za znanstvene in poskusne namene ter 23 električnih central na jedrski pogon, ki bodo več ali manj vključene v energetske sisteme.

Kar zadeva gradnjo naše prve atomske centrale, je važno tudi to, da razpolaga Jugoslavija z zadostnimi količinami urana.

Te prepreke so v tem, ker spodnji gosti deli atmosfere preprečujejo dobivanje natančnega lika Venera na okularju teleskopa, razen tega pa elementi, iz katerih je sestavljen ta spodnji atmosferski sloj, onemogočajo dobivanje točnih podatkov o sestavu Venera s pomočjo spektralne analize.

O tem planetu, najbližjem sosedu naše Zemlje, so doslej zelo malo vedeli. Predpostavljali so, da Venera predstavlja sliko naše Zemlje v prvih fazah njenega obstoja, za razliko od Marsa, za katerega pravijo, da nudi prizor, podobno tistemu na naši Zemlji, ki bo čez nekaj sto milijon let. Menili so, da so na Veneri vsi pogoji za evolucijo najprimitivnejših živih organizmov vse do sesalcev in celo do ljudi. Po raziskovanju Rossa Moorea pa so pričeli v to sumiti. V kabini balona sta imela ameriška rakodelca teleskop in spektrometar, s pomočjo katerih sta nekaj ur opazovala Venero in zbirala podatke o kemijskih elementih, ki na njej obstajajo. Ti instrumenti so omogočili ugotovitev prisotnosti vode na Veneri, razen tega so ugotovili, da je koncentracija ogljika v atmosferi, ki obkroža Venero, stočkrat močnejši in gostejši od tistega, ki je v atmosferi Zemlje.

Najvažneje je, da so s temi opazovanji potrdili domnevo, da je okrog Venera gost sloj oblaka. Važnost te ugotovitve je v tem, ker se v tem primeru lahko postavi vprašanje, ali sončna svetloba sploh lahko prodre skozi ta gost sloj do same površine mešica. — Kolikor ti sončni žarki ne morejo prodreti, potem bo pač morala znanost priznati netočnost dosedanjih hipotez o obstoju rastlinskega življenja na tem planetu.

Zmerjenji so ugotovili povprečno temperaturo na površini Venera, ki znaša okrog 200 stopinj Celzija. Da se pri taki temperaturi voda ne bi spremenila v paro, bi bil potreben mnogo večji atmosferski pritisk kot na Zemlji. Zato se torej ne more trditi, da je na Veneri voda. Če je to res, pomeni, da na Veneri ni ne oceanov in ne jezer, ne rek in ne dežja. To bi pomenilo, da je Venera suh pustinski planet in ne nebesno telo, ki spominja na našo Zemljo pred nekaj sto milijoni leti.

Barvna televizija

Japonske televizijske postaje so začele oddajati poskusne programe v barvah. Tuji strokovnjaki, ki so ob tej priložnosti obiskali Japonsko, so bili presenečeni nad barvami in nad jasnostjo slik. Osem japonskih podjetij je že začelo serijsko izdelovati TV sprejemnike za barvno televizijo. Za leto 1964, ko bodo v Tokiju olimpijske igre, pripravljajo Japonci načrte, po katerih bodo posneli igre v barvni televiziji, program pa bodo prenašale relejne postaje, ki bodo na umetnih satelitih.

Prinodni Sputnik bo svetil

Po izjavah sovjetskih znanstvenikov, ki gradijo nove umetne Zemljine spremljevalce, bo prinodni »sputnik« opremljen z močnimi žarometi. Tako ga bo mogoče dobro videti, ko bo ponoči krožil na svoji poti okrog Zemlje. Doslej še ni natančno znano, kdaj ga mislijo izstreliti, pričakujejo pa, da bo to kmalu.

Nenavadna imena

Pred nedavnimi je neki bristolški časopis odkril, da živi v Bristolu industrijalec, ki se piše »Or«; ni dvoma, da bi si krajšega imena ne mogel najti. Čudna imena in čudni priimki pa niso ravno tako redki. V ameriškem mestu Sattlu živi meščan, ki se piše Ten Million (deset milijonov), nekoliko bolj skromen pa je meščan iz Darlingtona, ki se piše Eighten (osemnajst).

Med najbolj pogostimi in navadnimi priimki v Ameriki je Smith, zato je neki Smith odločil, naj se njegov sin od drugih nekoličanji razlikuje. Dal mu je ime 5/8 (pet osmin). Čudnih imen in priimkov ni moč najti le v Ameriki in Angliji. V začetku 19. stoletja je živel v Franciji družina, ki se je pisala »1792«. V tej družini so se rodili štirje otroci; prvi se je pisal Januar 1792, drugi Februar 1792, nato Marec 1792 in April 1792.

Priimek Durant je v Franciji prav tako pogosten kakor Smith v Ameriki in Angliji. In brez dvoma je treba v tem isčati vzrok, da je dal profesor glasbe Alfons Durant svojim otrokom takšna imena: Do, Re, Mi, Fa, Sol, La, Si. Otroci, ki se je rodil nato, je potožjal nekoliko zamotani vendar se je oče zanašel in mu dal ime — Oktava.

Takšna imena zakonit danes zabranjujejo.

Doktor Geighwood iz Chicaga, ki je umrl leta 1939, je bil vse življenje prepričan, da je edini človek, ki nima imena. Ko se je rodil, se starši niso mogli odločiti

za ime, pa so zato sklenili, naj si ga pozneje sam izbere, vendar si ga nikdar ni izbral. Leta 1820 pa je umrl v Franciji človek, ki ni imel ni imena niti priimka. Bil je sin grofa Joinyja. Oče mu ni hotel dati imena samo zato, da bi ga ne bilo treba registrirati pri državnih oblasteh in bi ostal tako vse življenje svoboden človek...

96 milijard za železniške vagonc

Jugoslovanske železnice bodo letos porabile 24,5 milijard din za nakup tovornih in potniških vagonov. Domači in tuji proizvajalci bodo med drugim dobavili 202 potniška vagona, 1650 tovornih, 500 hladilnih, 100 cistern, 20 električnih Dieslovih lokomotiv, 10 električnih lokomotiv, 60 kompletnih motornih vlakov, 9 Dieslovih lokomotiv itd. Z domačimi tovarnami je železniška uprava že prej sklenila pogodbo za dobavo 7400 tovornih vagonov v času od 1957 do 1961. Do danes so dobavile 4500 vagonov.

Petletni načrt za razvoj železniškega prometa v državi določa 96 milijard din samo za nakup voznega parka. S tem naj bi si jugoslovanske železnice do konca leta 1961 zagotovile zmogljivost za prevoz 212 milijonov potnikov in 70 milijonov ton blaga letno.

Pojasnjena izginitev letala

Polnih sedemnajst let je primer ameriškega bombnika »Lady be good« polnil stolpce mnogih svetovnih listov. V času vojne proti Rommelovemu afriškemu korpusu se ta bombnik s petimi člani posadke ni vrnil z vojnega poleta. Po nekajih mesecih so ta bombnik nedotaknjen našli v libijskih puščavi, medtem ko o članih posadke ni bilo nobenega sledu. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil poškodovan rezervoar letala z zadetkom protiletalskega mitraljeza in je bila posadka tako prisiljena, da se je zasilno spustila zaradi izgube goriva.

Ker je letalo padlo na kamnita tla, ni bilo mogoče odkriti s'edov, ki bi kazali smer, kam so krenili člani posadke.

Dne 14. februarja 1960 pa so tudi to uganko rešili. Neke ekipa strokovnjakov za raziskovanje naftnih polj je našla v libijski puščavi 440 milj jugovzhodno od Bengazija pet okostnjakov z različnimi deli ameriške opreme (očala, pedalni in nekaj konserv). Na okviru naočnikov je bilo vrezano ime podporočnika Haysa, člana posadke bombnika »Lady be good«. To mesto je približno 50 milj oddaljeno od kraja, kjer se je letalo zasilno spustilo.

Pravijo, da so se nesrečni letalci skušali prebiti do morja, a jim to zaradi žeje in izčrpanosti ni uspelo.

Komandantova smrt

Odlomek iz novele »Svarun«
Cvetka Zagorskega

Komandant in komisar sta vsak na svoji strani hriba obšla položaje in kjer se jima je zdelo kočljivo, sta se zadrževala.

»Do mraka, fantje, samo do mraka moramo zdržati!«

Svarun se je s skokom povzpel na nizko gomilo, od koder se mu je odprl razgled daleč inokoli. Na gomili je bilo samo nizko grmičje. Nič se ni gibalo na pobočju spodaj, pač pa je zagledal nekaj postav na sosednem, »skih tri sto metrov v zračni črti oddaljenem nižjem hribu. Pravkar so prilezle na vrh. Nastavil je daljnogled. Razločno je videl častniške značke na uniformi. Bilo je še več nižjih činov in nekaj vojakov. Kaj so hoteli? Pregledati položaj, opazovati zadnji naskok in zmago, konec partizanskega bataljona?

Tudi nemški oficir je dvignil daljnogled, obšel z njim hrib in se ustavil na Svarunu. Zgledalo sta se drug v drugega, partizanski komandant na tem, nemški na onem bregu, kakor da si merita moči.

Svarunu se je zadel oficirjev obraz znan. Da, celo giba so ga spominjali nekoga, dober spomin je imel za ljudi.

»Francoz« se mu je pobilnilo. Kz se je splashela z lic, srce

mu je zastalo. Postave na hribu so zaplesale v megli.

Nemec je mahoma dvignil puško. Pok iz ostrotreleke je prezal mirujoče ozračje med vrhovoma. Svarun je spustil daljnogled, se sklonil, kakor da bi hotel kaj pobrati, se zgrabil za trebuh, jeknil in se sesedel.

Kot od daleč, zelo od daleč, je zaslišal komisarjev krik:

»Streilajte!«

Zaregljal je mitraljez, nekaj strelav iz pušk je odjeknilo po hosti.

Nemčevje veselje je bilo kratko. Komaj je podrl Svaruna, je tudi sam omahnil.

Potem mitraljez ni sekal več v sosedni hrib. Obrnil se je v pobočje pod bataljonem. Nemci, ki so se dotlej skrivali za smrekami, so jeli siliti navkreber, da osvoje vzpetino še pred mrakom. »Jurij!« je ukazal komisar.

Proti vsem vojaškim pravilom se je pognala četa navzdol.

Zejnov fant je naletel na mladeža, visokega policista. Groza pomešana z začudenjem. Je spočila Nemcu lice. Niti pomeriti ni utegnil. Partizan ga je v naletu podr. Kratak čas sta se rvala, dokler ga ni dobil Zejni pod se.

»Na, prasec!« je sikal in suval vanj s pestmi kamor je naneslo. »Zdaj imaš, kar si iskal! Na, za Hitlerja, za izseljevanje, za talca!

Nemec se je skušal strgati iz partizanovih klešč, ko pa je videl, da mu ne bo uspelo, se je spomnil noža. Zbral je vse sile in vso spretnost, se za hip oprstil in potegnil iz toka rezilo. Znej ga je zadnji hip zgrabil, za zapestje in mu s svojo žilavo kmečko roko izvil nož. »To si torej hotel!« je siknil. V hipu je presodil, da Nemcu ne more zaupati in ga kot ujetnika vleči s seboj. A mudilo se mu je, že tako je zaostal za četo. Sunil je z nožem tja, kjer je menil, da ima Nemec srce. Potem je odskočil. Nemec je jeknil, se zgrabil za prsi in sunkovito vrgl glavno nazaj. Tak se je vtisnil Jenzu za zmoraj v spomin. Fant je za hip obstrmel, kakor da se je komaj zdaj zavedel dejanja, potem pa se pognal za tovariši...

Četa se je zakadila v nasprotni breg in zavzela vrh. Potegnili so za seboj bataljon. Nemški načrt obkoljevanja je bil docela razbit.

Tudi Svaruna so prenesli tja.

»Ne bom preživel,« je rekel s tihim glasom. »Poznam tako rane. Če bi bila bolnica blizu, mogoče...«

Fantje niso vedeli, kako bi mu pomagali. Bolečine so ga čisto vzele: izpile so mu rdečico z lic, da so postala puščenošiva, iz čela so na gosto, kot skozi sito, lezle drobne, mrzle kapljice znoja. V kotnih ustnice se je pokazala rjavkasta pena. Njegove, prej »ske zenice so zgubile ves sijaj.

Pritekel je komisar. Razen svoje avtomatke, ki jo je imel obeseno čez ramo, je nosil v roki še eno puško: dolgo in tenko ostro-strelko z vdelanim daljnogledom.

Komandant je trudno dvignil pogled in se zagledal v puško... »Premaknite se, vsi oče imate čas,« je s tihim glasom svetoval komisarju. »In potem nad Kamnico, kakor je določeno. Maribor naj vas sliši!«

Oči so mu ugašale. Skozi solzno razo pod trepalnicami so se svetlo bleščale in gledale, česar drugi niso videli. Začel je prevračati glavo in blesti:

»Bataljon, naprej! Jurij, jurij!« Krčil je pesti, grabil, obraz se mu je pačil od trpljenja, v nepetosti poslednjega naskoka.

Komisar ni vedel, kaj bi počel. Za hip ga je obvladala negotovost, skoro obup nad položajem. Kaj bo bataljon brez komandanta Svaruna? Bolečina mu je ohromila pamet in mu stisnila grlo. Čutil je, da mu solze silijo v oči. Bal se je, da bo zajokal pred bataljonem.

Nekdo je zalpilal. Bila je kmetica Zejnova, bolničarka. To je komisarja stregnilo zbral se je in razposlal staze.

Ni opazil, kako se je izvil iz gostega leskovja dekle in obšlo nekaj korakov od Svaruna. Bila je Minka. Ves dan je s trepetajočim srcem poslušala streljanje. Polzvedovala jo o Nemcih in prišla zdaj poročat.

Komandant se je bil že umiril.

Minka se je sklonila nadenj in mu položila roko na mrzlo čelo.

»Julka,« je šepnil Svarun. »Vedel sem...« Minka je šel mraz čez srce. Spet je zajčal: »O kako to boli, boli...« Minkoma je odprl oči in prazno zrl v ljudi, kakor da nikogar ne pozna. »Kje sem?... Kaj se godi? Vode, vode!...«

Zejn je stekel navzdol k potoku.

»Ne mučite me,« je nenadoma rekel Svarun. »Ubijte me!«

»Ne, s seboj te vzamemo,« je ugovarjal komisar.

»Strahopetci, bojite se storiti dobro delo...«

»K nam pojdeš, pozdraviš se,« je rekla Minka prepričano. Zdaj jo je šele spoznal, se ji je zdelo.

»Ne nič več,« je trezno odgovoril Svarun. »Oprosti, Minča!...«

Zejn je pritekel z vodo in Svarun je napravil požirek, več ni mogel. Za Zejnem je prihitel kurir Iztok.

»Povsod vas iščem,« je povedal in se začudeno ozrl v Minko.

»Nemci nakladajo svoje mrtve in ranjene na kamione doli ob cesti. Odpravljajo se.«

Sele sedaj je ugledal komandanta in umolknil.

Ranjenec ga je preslišal, ko da se to njega nič ne tiče več.

»Prav imaš,« se je pogovarjal samo s komisarjem. »Nimam preveč, nalagati drugemu tak opravilo. Pozabi, če sem kdaj slabo mislil o tebi. Daj mi pištolo. Je nabita?« Stisnil je iz sebe celo

smehljaj, zaradi fantov, ki so stali naokrog... Iztok, ruto vzmaj iz torbice... Vrni jo, saj vaj komu... Povej ji, kako je bilo...«

Iztok je potegnil iz torbice rdečo, zlato vezeno ruto. Komisar je stiskal željosti, da bi se ne izdal pred borci. Minka pa se je zdelo, da se pogreza nekam globoko, globoko... Oprilela se je leskovih vej in zaprla oči, ko da mora nekaj težkega premisliti. Pripravljena je bila na vse, tudi na smrt drugega, z odprtmi srcem bi sprejela vsako bolečino — toda zgodilo se je nekaj hujšega... Iztok je skočil k njej in jo pridržal, da ni zdrsnila na zemljo. »Kaj ti je? Minka!« je zaklicala.

»Vse mi vzemite, vse... Tudi obleko, čevlje... Nič naj ne ostane, vse vam bo še potrebno...« se je obračal Svarun s poslednjimi silami spet h komisarju.

Cisto umiril se je, kod da ne čuti nobene bolečine več. Videti je bilo, da mu ni potreben niti kak napor, kakor da je že zdavnaj tako sklenil.

»Dobro je. Fantje, nič lepšega!« je rekel, ko je nastavil pištolo. Samo kotiček ustnic mu je spretel komaj zaznaven, zaničljiv smehljaj, tisti, ki ga Julka ni marala.

Komisar je zamižal, drugi so odvrnili. Bilo je, ko da je šla vsem kroglja skozi srce. Ko so se spet ozrli h komandantu, je bil tak ko da spi. Le iz desnega senca je polzelo nekaj črnih kapelj...

PTUJSKI TEDNIK

Občinski ljudski odbor Ptuj

ODLOKI IN OBVESTILA

Razpis javne dražbe

Oddelek za finance Občinskega ljudskega odbora Ptuj razpisuje na podlagi 2. točke 86. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57)

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjskih hiš splošnega ljudskega premoženja v sledečih naseljih:

1. Zasadi pri Desterniku št. 10, za izklicno ceno 48.395 din;
 2. Kicar št. 20, za izklicno ceno 57.600 din;
 3. Kicar št. 21, za izklicno ceno 122.470 din;
 4. Kicar št. 19, za izklicno ceno 173.934 din;
 5. Kicar št. 7, za izklicno ceno 200.000 din;
 6. Ceremožice št. 87, za izklicno ceno 100.000 din;
 7. Desternik št. 50, za izklicno ceno 190.000 din;
 8. Brstje št. 1, za izklicno ceno 803.565 din;
 9. Sp. Hajdina št. 88, za izklicno ceno 913.218 din.
- Prednost nakupa imajo vojaški vojni invalidi, borci NOV,

OBVESTILO

Zivinorejsko veterinarski zavod Ptuj obvešča vse živinorejce, da bo od 1. prila 1960 dalje nov čas osemenjevanja plemenit na sledečih osemenjevalnicah:

PROGA

SLOVENSKEGORICE:

Ob delavnikih:	Ob nedeljah in drž. praznikih
Janežovci 8.30	8.00 ur ¹
Biš 9.00	8.15
Vitomarci 9.30	8.45
Juršinci 10.00	9.15
Dornava 10.45	9.45
Polenšak 11.15	10.00
Trnovci 11.30	10.15
Tomaž 11.45	10.30
Savci 12.00	10.45
Sejanci 12.15	11.00
Podgorci 12.30	11.15
Moškanjci 13.00	11.30
Markovci 13.15	11.45
Spuhlja 13.30	12.00

Proga je dolga 100 km

PROGA

DRAVSKO POLJE—VURBERK:

Ob delavnikih:	Ob nedeljah in drž. praznikih:
Hajdina 8.30	8. uri
Slovenja vas 8.45	8.15
Zlatoličje 9.00	8.30
Starše 9.15	8.45
Loka 9.30	9.00
Miklavž 9.45	9.15
Bohova 10.00	9.30
Orehova vas 10.15	9.45
Fram 10.45	10.00
Rače 11.15	10.15
Trniče 11.45	10.30
Grajena 12.30	12.15
Vurberk 12.45	
Podvinci 13.30	12.45

Proga je dolga 99 km

PROGA

HALOZE:

Ob delavnikih:	Ob nedeljah in drž. praznikih:
Sela 12.30	11.15
Videm 12.45	11.30
Leskovec 13.15	11.45
Podlehnik 13.45	12.15
Dolena 14.15	12.30
Majšperk 14.45	12.45
Lovrenc 15.15	13.00
Cirkovci 15.45	13.15
Strážgonjca 16.00	13.30

Osemenjevanje v osemenjevalnici Zivinorejsko-veterinarskega zavoda Ptuj je:

Ob delavnikih od 9.—12. in od 15.—16. ure;
Ob nedeljah in drž. praznikih od 10. do 11. ure.

Dne 1. januarja, 1. maja, 4. julija in 29. novembra ni osemenjevanja.

ZIVINOREJSKO-VETERINSKI ZAVOD PTUJ

Razpis

Komisija za razpis službenih mest pri osnovni šoli »J. Lacko« v Ptuj razpisuje mesto

TAJNIKA (CE)

Plača po uredbi. Interesenti se naj javijo v ponedeljek, dne 28. marca 1960, ob 8. uri zjutraj v pisarni osnovne šole, Na Pristanu 1.

Upraviteljstvo.

Fotoamaterji

Prosim vse fotoamaterje, ki so imeli meseca marca v fotoateljeju Langerholc razvite Leica filme, da jih pregledajo. Eventuelno pomotoma priložimo moj film vrnite, prosim, v fotoatelj.

Peček, Ptuj.

LJUBLJANA

NEDELJA, 27. MARCA 1960

6.00 Jutranji pozdrav (partizanske, emocijne, umetne pesmi in koračnice) — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar, 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega spreda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Popevke za nedeljsko jutro. 8.00 Mladinska radijska igra. Friedrich Feld: Hapsonika popotuje. 8.37 Frano Povia: Rapsodija za veliki orkester. (Orkester RTV Ljubljana dirigira Uroš Prevoršek). 8.57 Veselo v novi teden. 9.40 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starica. 10.00 Se pomnite, tovariši. S. Stražar: Hajka na Studencu — I. 10.30 Teden mednarodnih smučarskih kolektorov v Planici (prenos zadnjega dne prireditve). 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega spreda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši postušači čestitajo in pozdravljajo — I. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 15.15 Reklame. 15.30 Franz List: Madžarska fantazija za klavir in orkester. (Solistka Edith Faraadi. Filharmonični promenadeški orkester dirigira Adrian Boult). 15.45 Plesni ritmi iz operet. 16.00 Humoreska tega tona. Kurt Kusenberg; V trgovini. 16.20 Anton Schwab: Sonček moj. (Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Šloberneti). 16.30 Naši postušači čestitajo in pozdravljajo — II. 17.30 Radijska igra. Pošto Levi: Postaja v megi. Redija; Maja Slavčeva. 18.20 Ernesto Lecocq: Afro — kubanski plesi. 18.35 Po domače v dvo- in triletinskem taktu. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodijo tedna! (Zabavnoglasbena oddaja z nagradno.) 21.00 Skice iz življenja Richarda Wagnerja — V. oddaja. Siegfried in Somrak bogov. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled spreda za naslednji dan. 22.15 Zaplečite z nami! 23.00 Poročila in pregled tiska. 23.10 S. popevkam v detelo sanj. 23.37 Matija Bravničar: Simfonična antiteza. (Dunajski simfonični orkester dirigira Ettore Gracis). 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

Mestni kino Ptuj

predvaja od 25. do 27. marca francoski barvni film »Brez družine« — in od 29. do 31. marca ameriški barvni film »Sinuhe, Egipčan«.

Kino Murentinci

predvaja 27. marca francoski film »Pustolovščine Arsena Lupina«.

Kino »Vedrost«

Miklavž pri Ormožu predvaja 27. marca češki film »Šola očetova«.

Kino Svoboda Kidričevo

predvaja 26. in 27. marca ameriški barvni film »20.000 milj pod morjem« — ter 30. in 31. marca ameriški film »Detektivska zgodba«.

Kino Majšperk

riški film »Velika ura«. predvaja 26. in 27. marca ame-

Osebna kronika

ROJSTVA

Dečke so rodile: Marija Guzej, Mihalovci 52 — Boruta; Marija Voglar, Zg. Leskovec 5 — Mirana; Justina Španinger, Cirkovce št. 61 — Dušana; Elizabeta Sander, Kog 73 — Franca; Nada Knaus, Maribor — Edvarda; Hilda Vnuk, Ptuj — Branka; Katarina Kmetec, Lešje 38 — Viktorja; Stöckl Ljudmila, Rogoznica 2 — Jožefa.

Deklice so rodile: Anica Čuš, Radomerje 15 — Nado; Marija Petovar, Stanovno 17 — Majdo; Marija Dobnik, Kungota 30 — Marjo; Ema Kogler, Zasadi 7 — Majdo; Marija Ornik, Grajenščak 97 — Jožefa.

SMRTI

Irma Novak, Ljutomer, roj. 1872, umrla 15. marca 1960; Ida Langerhoc, Ptuj, Prešernova 21. roj. 1872, umrla 20. marca 1960; Irena Sakelšek, Zg. Pristava 46 roj. 1959, umrla 21. marca 1960.

OBVESTILO

Čebelarstvo društvo Ptuj ima redni letni občni zbor v nedeljo, 27. marca 1960 ob 8. uri v Gasilščini čem v Ptuj. Vse čebelarje vabi odbor

TFRENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV Splošni zdravniki

Dežurstvo splošnih zdravnikov se vrši od 14. do 7. ure po sledečem razporedu:

- 25. III. dr. Slobodan Zakula,
- 26. III. dr. Franc Rakuš,
- 27. III. dr. Franc Rakuš,
- 28. III. dr. Ladislav Pirc,
- 29. III. dr. Emil Blagovič,
- 30. III. dr. Franc Rakuš,
- 31. III. dr. Nada Pavličev.

Pomožni dežurni zdravniki

Pomožni dežurni zdravniki vršijo dežurno službo po potrebi in sicer od 16. do 20. ure po sledečem razporedu:

- 25. III. dr. Fran Brumen,
- 26. III. dr. Nada Pavličev,
- 27. III. dr. Nada Pavličev,
- 28. III. dr. Emil Blagovič,
- 29. III. dr. Ladislav Pirc,
- 30. III. dr. Nada Pavličev,
- 31. III. dr. Franc Rakuš.

Pomožna ambulanta Juršinci

Pomožna ambulanta v Juršincih posluje vsako sredo in vsako soboto od 14. ure dalje.

Pomožna ambulanta Podlehnik

Pomožna ambulanta Podlehnik posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje.

Dežurstvo otroških zdravnikov

Dežurstvo otroških zdravnikov traja od 14. do 19. ure po sledečem razporedu:

- 25. III. dr. Aleksander Poznik,
- 26. III. dr. Aleksander Poznik,
- 27. III. dr. Aleksander Poznik,
- 28. III. dr. Ljuba Neudauer,
- 29. III. dr. Ljuba Neudauer,
- 30. III. dr. Ljuba Neudauer,
- 31. III. dr. Ljuba Neudauer.

Informacije in hišni obiski

Vse informacije in naročila za hišne obiske sprejema dežurni center Zdravstvenega doma Ptuj, številka telefona 70 in 80.

Hišne obiske naročate v dopoldanskih urah, pozneje naročeni hišni obiski se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Otroške posvetovalnice

25. marca 1960 v Ptuj od 14. ure dalje.

Protituberkulozni dispanzer

Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma Ptuj posluje do nadaljnjega vsak dan od 7. do 13. ure razen torka. Rentgenski pregledi pljuč, bolnih na tuberkulozi in zdraviljenjih se vršijo v torek od 13. do 18. ure, v soboto od 7. do 13. ure. V sredo od 7. do 13. ure so rentgenski pregledi pljuč za vse ostale.

Uprava Ptuj

NOVI KRVODAJALCI

Dne 19. marca so darovali kri prebivalci Vitomarc in okolice. Vsem krvodajalcem in zlasti organizatorju tov. Ploj Ferdinandu se v imenu bolnikov iskreno zahvaljujemo.

Krvodajalci so: Prelog Marija, Kramberger Marija, Rožkar Anica, Pravičič Marija, Družović Julijana, Fekonja Frančiška, Golnar Marija, Vršič Marija, Zagoršek Ljudmila, Čuček Marija, Rojs Ana, Hrga Ana, Kocuvan Pavla, Jaklin Verona, Firkas Alojzija, Kostanjevec Ivanka, Beriak Liza, Težak Ivana, Čuček Terezija, Nedeljkov Ljilka, Danko Jože, Rojs Ivana, Ljubec Frančiška, Zadavec Ivan, Zelenko Anica, Kramberger Ludvik, Kostanjevec Franc. Posebej pa se zahvaljujemo delavcem tovarne Avtopreme, ki so nam v pomanjkanju z razumevanjem pomagali: Jankovič Vlado, Dragar Mirko, Štravs Jože, Stubičar Anton, Foboljšaj Rudi, Potočnik Ivan, Vidovič Janez. Ostali krvodajalci so še: Junger Katarina, Janžekovič Rozalija, Arnuš Terezija, Gajšt Elizabeta, Šumenjak Ana, Ferenc Slavko, Vobner Marija, Slana Neža, Grahl Ana, Zavec Srečko, Sakelšek Ivana, Petek Marija, Kacjan Stanko, Horvat Marija, Potrč Liza, Kranjc Anastazija, Viseňjak Liza, Majcen Jože, Majcen Ivan.

Solečna bolnišnica. Posredje za transfuzijsko krov. Rdeči križ Ptuj.

Mednarodno tekmovanje PTT

Veršič iz Juršinc najhitrejši

Letos maja bo v Opatiji kongres Mednarodne športne unije ptt in v okviru tega kongresa bodo tudi tekmovanja v pešhoji. Do pričetka tega tekmovanja bo izbrana reprezentanca naše države ptt stroke. Zato se sedaj predtekmovanja na sedežih pošt v Ptujju in pešhoji. Na podlagi doseženih uspehov bo izbrana reprezentanca za republiško in zvezno tekmovanje. Slednje bo v prvi polovici maja na Reki.

■ Sindikalna organizacija ptt v Ptujju je imela predtekmovanje v pešhoji v nedeljo, 20. marca t. l. Udeležilo se ga je 7 pismonoš z območja ptujjske pošte. Tekmovanje v pešhoji je bilo na prosti, dolgi 15 km, na ravni cesti med Budino in Cunkovci. Letos so lahko tekmovali vsi delavci in uslužbenci ptt podjetja in ne samo dostavljaci, kot je to bilo prejšnja leta. Tekmovalci so bili obloženi v službeno uniformo (brez plašča). S seboj so imeli dostavljško torbo ter so bili obuti po želji.

■ Tekmovalna komisija je priznala najboljši čas dostavljacu Konradu Veršiču (1 h 43 m 5 s), Francu Stebihu (1 h 43 m 30 s), Stanku Petek iz Moškanc, Francu Lazar iz Ptujja in Alojz Miklačić iz Tomaža.

■ Tekmovalca iz Ptujja, ki bo morebiti izbran v tekmovanje v republiško in zvezno reprezentanco, bo imel dovolj časa za trening.

Pripomniti je treba, da je pošta Ptuj že imela enega tekmovalca na mednarodnem tekmovanju v Belgiji 1958. leta in sicer Franca Zoreca.

■ Tekmovanje se nadaljuje.

IV. kolo: Izbira—TAP 3:1, Delta—Obč. ljud. odbor II 3:1, Tiskarna—KG Ptujsko polje 2:2. Vet. zavod—PPV 3:1, Zavod za soc. zav.—Občina I 3:1, Govd. poslovnega zveza—LES Ptuj 3:5:0,5. Tekmovanje se nadaljuje.

Rokomet

Ženske: Drava : Varteks 5:4 (1:1)

V nedeljo je v Ptujju gostovala ekipa Varteksa iz Varaždina in odigrala prijateljsko srečanje z žensko ekipo domačink. V izenačeni igri je končno uspelo domačinkam premagati nasprotnice. Rezultat je realen. Gole za domačinke so dale: Fric 3, Butolen in Potočnik po enega. Sodil je dobro Šarman.

V drugi tekmi so se sestali moški obeh ekip. Gostje so prikazali lep, hiter rokomet in brez velikih težav premagali mlado ekipo Drave z tesnim rezultatom 15:14. Največ golov za domačine je dal Haber. Sodil je dobro Bedrač iz Ptujja.

Med tednom je bilo odigrano tretje in četrto kolo sindikalnega prvenstva v šahu. Med presenečenja lahko štejemo to, da je mlada ekipa Dete premagala najprej dobro ekipo Tovarne avtoprepre.

Ostali rezultati:

III. kolo: TAP—Delta 1:3, Obč. ljud. odbor II—Tiskarna 2,5—1,5 Izbira—KG Ptujsko polje 3:1, Obč. ljud. odbor I—GPZ 2:2.

IV. kolo: Izbira—TAP 3:1, Delta—Obč. ljud. odbor II 3:1, Tiskarna—KG Ptujsko polje 2:2. Vet. zavod—PPV 3:1, Zavod za soc. zav.—Občina I 3:1, Govd. poslovnega zveza—LES Ptuj 3:5:0,5. Tekmovanje se nadaljuje.

STRELSTVO

Strelec domačega Zelezničarja so preteklo nedeljo 20. marca gostovali v Mariboru in se pomerili z želez. strelsko družino »Kri-latolke«.

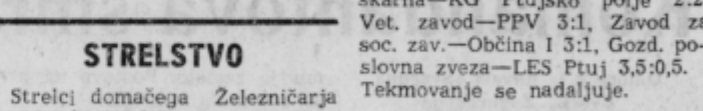
Prijateljski dvoboj je bil z obeh strani v cilju predpriprave za republiško tekmovanje železničarjev Slovenije, ki bo 10. aprila t. l. v Ljubljani. Ekipi obeh družin sta med favoriti za osvojitev prvega mesta.

V vseh dosedanjih srečanjih so zmagovalci domačega Zelezničarja, v nedeljo pa so morali kloniti pred enakovrednim nasprotnikom. Odličen rezultat Ribariča (264 k od 300 možnih) je pripomogel k zmagi Mariborčanov, ki so skupno nastreljali 1240 k (od 1500 možnih), ekipa domačega Zelezničarja pa 1235 krogov. Najuspešnejši so bili Kunstek 252 k, Vrtič in Roši po 251 k. Povratno srečanje bo v začetku aprila v Ptujju in pričakujemo več od domačin.

V soboto, dne 26. in nedeljo, dne 27. t. m., bo na zračnem strelišču v Mariboru Okrajno tekmovanje za zlato puščico.

Pravico sodelovanja imajo vsi strelci, ki so na občinskem tekmovanju dosegli več kot 320 krogov. Stroške prevoza in prehrane nosijo strelske družine. K. A.

V filmu »Brez družine« igra tudi Gino Cecvi, ki ga prikazuje slika

Šah

Za proslavo dneva mladosti moštveno tekmovanje v šahu za pokal maršala Tita

Po sklepu skupščine Šahovske zveze Jugoslavije in plenuma iste zveze je organiziralno DPD Svoboda-SD Ptuj navedeno tekmovanje v občini Ptuj. Med sindikati je to tekmovanje v končni fazi ter bo zmagovalec znan 28. t. m. Tudi po šolah so šahovske borbe ogorčene. V nedeljo ob 9. uri se bodo v Mladiki pomerila zmagovalna moštva ptujjskih osemletk, a zmagovalno moštvo bo igralo proti moštvu gimnazije. Končno bodo v torek in četrtek polfinalne in finalne borbe, kjer bodo nastopili poleg sindikalnega moštva in moštva šolske mladine še pripadniki JLA in SD Ptuj. Zmagovalno moštvo občine Ptuj bo tekmovalo na okrajnem prvenstvu.